

A

**Páduai Szent Antal Általános Iskola, Gimnázium
és Alapfokú Művészeti Iskola**

Pedagógiai programja

2016

Tartalom

I.	HIVATALOS ADATOK	5
	Az iskola felépítése	6
II.	NEVELÉSI PROGRAM	7
1.	Nevelési alapelvek.....	7
1.1	A nevelés célja és feladata	7
1.2	Hitre nevelés	8
1.3	A kultúra jelentősége az iskolában.....	9
1.4	A magyarságtudat ápolása.....	9
1.5	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	9
1.6	Gazdasági és pénzügyi nevelés	9
1.7	Médiatudatosságra nevelés.....	10
1.8	Fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek.....	10
1.9	A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	10
1.10	Nevelési-oktatói alapelvek az egyes életkorokban	11
	Alsó tagozat	11
	Felső tagozat	11
	Gimnázium	11
	Alapfokú művészeti oktatás.....	11
2.	Személyiségnevelés.....	11
2.1	Személyiségnevelés és önismeret.....	11
2.2	Családi életre nevelés.....	12
2.3	Pályaorientáció.....	13
2.4	A tanulás tanítása	13
2.5	Tanárjelöltek nevelése.....	13
3.	A tanulók egészsége	13
4.	Közösségi nevelés és önkéntesség	14
5.	A pedagógusok és osztályfőnökök feladatai	15
6.	Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	16
6.1	A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatására irányuló feladatok	16
6.2	A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő feladatok.....	18
7.	A diákszervezetek részvétele a döntéshozatalban, kapcsolat a diákokkal	19
8.	Együttműködés a szülői szervezetekkel, más partnerekkel.....	19
9.	Az intézmény vizsgarendje és a továbbhaladás feltételei.....	20
9.1	Osztályozó-, különbözeti- és pótvizsgák	20
9.2	Szintfelmérő vizsga.....	20
9.3	Érettségi vizsga	21
9.4	A tanulók továbbhaladása	21
10.	Felvételi.....	21
10.1	Általános iskola és gimnázium	21
10.2	Alapfokú művészeti oktatás	22
10.3	A napközi és a tanulószoba.....	23
10.4	Magántanulói státusz.....	23
11.	Elsősegély nyújtási alapismeretek	23
12.	Helyi tanterv	23
12.1	Kerettanterv.....	23
12.2	Óraterv	23
12.3	A tankönyvválasztás alapelvei	26
12.4	A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések	27

12.5 A mindennapi testedzés feladatai és biztosítása	27
12.6 A délutáni foglalkozások rendje	27
12.7 Választható tantárgyak, foglalkozások.....	27
12.8 Az érettségi választható vizsgatárgyai	28
12.9 A középszintű érettségi témakörei	29
13. A diákok teljesítményének mérése, értékelés.....	29
13.1 Alapelvek	29
13.2 Jutalmazás és büntetés	29
13.3 Ellenőrzés, értékelés, osztályozás	30
13.4 Magatartás	31
13.5 Szorgalom	31
13.6 Az írásbeli beszámoltatás formái és rendje.....	31
14. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése.....	32
15. Nemzetiségi kultúra oktatása	33
16. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	33
17. Az iskola környezeti nevelési programja	34
17.1 A környezeti nevelés színterei iskolánkban	34
17.2 Konkrét környezetnevelési célok	34
17.3 Taneszközök	35
18. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	35
18.1 Gyermekvédelmi feladatok	35
18.2 Családi gondokkal küszködő gyermekek.....	35
18.3 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	36
18.4 Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek	36
18.5 Szociális gondokkal küzdő gyermekek.....	36
19. További pedagógiai feladatok	37
19.1 Az iskola kulturális élete.....	37
19.2 Az iskola vallási élete	37
19.3 Nemzeti ünnepek és más iskolai rendezvények	37
19.4 Kirándulások	38
19.5 Táborok	38
19.6 Testvériskolai kapcsolatok.....	39
20. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	39
21. Az alapfokú művészeti oktatás működése	39
21.1 Az alapfokú művészeti oktatás cél és feladatrendszere	39
21.1.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói	39
21.1.2 Az alapfokú népzeneoktatás célrendszere és funkciói.....	40
21.1.3 Az alapfokú táncművészeti oktatás célrendszere és funkciói.....	40
21.1.4 Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói	40
21.2 Felvétel az alapfokú művészetoktatásba	41
21.2.1 A beiskolázás módja, a képességvizsgálat szempontjai	41
21.2.2 Beiratkozás	42
21.3 A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	42
21.4 Évfolyamugrás	43
21.5 A tanulók tudásszintjének értékelési szempontjai	43
21.5.1 A hangszeres tanulók értékelésének és minősítésének formái	43
21.5.2 Néptánc tanszak értékelésének és minősítésének formái	44
21.5.3 Képzőművészeti tanszakok értékelésének és minősítésének formái	44
21.6 Javítóvizsga és összevont beszámoló.....	45
21.7 Az alapfokú művészetoktatás óraterve	45

22. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének és oktatásának programja	46
22.1 A sajátos nevelési igényű gyermekek oktatási rendszere.....	47
22.2 A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:	47
22.3 Az SNI tanuló integrálásának a pedagógiai gyakorlata.....	48
23. A sajátos nevelési igényű tanulók helyi tantervi követelményei.....	49
23.1 Speciális elvek a sajátos nevelési igényű tanulók tanórai munkájának megszervezéséhez és a tantervi követelmények meghatározásához:	49
23.1.1 A beszéd fogyatékos tanuló	49
23.1.2 A halmozottan beszéd fogyatékos tanuló	50
23.1.3 A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztése	50
23.1.4 Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében .	52
23.2 A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése.....	53
23.2.1 A fejlesztés alapelvei	53
23.2.2 A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai	54
23.3 Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció	56
Helyi tantervek	56
Záradék.....	57

I. HIVATALOS ADATOK

Az iskola

neve: Páduai Szent Antal Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
címe: 2081 Piliscsaba, Béla király útja 72. Tel.: 06-26/375-322
OM azonosító: 032 450

Az alapító

neve: Angolkisasszonyok Szerzetesrend
címe: 1056 Budapest, Váci utca 47.

Alapítás éve: 1995

A fenntartó

neve: Székesfehérvári Egyházmegye
címe: 8000 Székesfehérvár, Városház tér 5.

Az alapító okirat kelte: 1995

Utolsó módosítás: 2012

A működési engedélyt kiadó szerv

neve: Pest Megyei Kormányhivatal
címe: 1052 Budapest, Városház u. 7.

Az intézmény nyilvántartási száma:

Gyakorlóiskolai megállapodás kelte a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel:

kelte: 1995
módosítva: 2012

A közoktatási megállapodás Megbízójának

neve: Piliscsaba Nagyközség Polgármesteri Hivatala
címe: 2081 Piliscsaba, Kinizsi Pál u. 1.

a közoktatási megállapodás kelte: 2012

megállapodás az alapfokú művészetoktatás átadásáról: 2004

Az iskola felépítése

Általános iskola:

- alsó tagozat (1–4. évfolyam)
- felső tagozat (5–8. évfolyam)

Gimnázium

- 5–12. évfolyam

Alapfokú művészeti iskola

- Zeneoktatás

zongora, hegedű, brácsa, gordonka, furulya, fuvola, oboa, klarinét, trombita, kürt, harsona, tuba, gitár, harmonika, kamarazene, zeneelmélet, zeneirodalom, szolfézs, magánének, népi furulya, népi hegedű

12 évfolyam: előképző 1–2. o.
alapfok 1–6. o.
továbbképző 7–10. o.

- Képző- és iparművészet
kerámia, kézműves, rajz-festés-mintázás
12 évfolyam
- Táncművészeti oktatás
néptánc
12 évfolyam

II. NEVELÉSI PROGRAM

A *Páduai Szent Antal Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolát* az Angolkisasszonyok Szerzetesrendje 1994-ben alapította meg. 1995. szeptember 1-jén a községi önkormányzattól átvett általános iskola mellett beindította a nyolc évfolyamos gimnáziumi képzést is. Az iskola neve *Klotildligeti Ward Mária Általános Iskola és Gimnázium* volt. Ugyanettől az évtől a fenntartó Szerzetesrend és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem megállapodása alapján az iskola gyakorlóiskolai feladatokat is ellát: az Egyetem Piliscsabán működő Bölcsészettudományi Karának hallgatói részére lehetőséget nyújt gyakorlótanításra. 2004-ben az iskola alapfokú művészeti oktatóssal bővült, átvéve ezzel a piliscsabai Zene és Társzművészetek Iskolájának feladatát.

A fentiek értelmében az iskola jelenleg három nagy egységből áll: általános iskola, nyolc évfolyamos gimnázium és alapfokú művészeti iskola. Az általános iskolát is két részre bonthatjuk: alsó tagozat és felső tagozat. Az 5–8. évfolyamon párhuzamosan folyik a felső tagozatos általános iskolai és a gimnáziumi képzés. Nevelési szempontból az iskola teljes egésze egységet alkot, de minden egységben mások az oktatási célok és az ezekhez kapcsolódó konkrét feladatok.

2012 nyarán, mivel a Congregatio Jesu a fenntartást nem vállalta tovább, az iskolát átvette a Székesfehérvári Egyházmegye és Páduai Szent Antalról nevezte el.

Ahhoz, hogy nevelő-oktató munkánkat jól végezzük, először annak alapjaival kell tisztában lennünk. A konkrét célokat és feladatokat csak ennek ismeretében lehet felelősen és egységes rendszerbe foglalva kidolgozni. Nevelési programunk a törvény építkezési rendjét követi, és figyelembe veszi annak kötelező elemeit. A programot a helyi tantervek rendszere egészíti ki, amelyet a nevelési programhoz csatoltunk.

1. Nevelési alapelvek

A NAT I.1.1. Fejlesztési területek – nevelési célok című fejezetében 12 területet jelöl meg, amelyeket iskolánk pedagógiai programja tárgyal, bár más logikai sorrendben. Ezért az alábbiakban felsoroljuk e nevelési területeket és a hozzá tartozó fejezetszámokat is.

- Az erkölcsi nevelés	Ped. Prog. 1.2 fejezet
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Ped. Prog. 1.4, 19.6 fejezet
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Ped. Prog. 1.5 fejezet
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Ped. Prog. 2. fejezet
- A családi életre nevelés	Ped. Prog. 2.2 fejezet
- A testi és lelki egészségre nevelés	Ped. Prog. 3, 12.6 fejezet
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Ped. Prog. 4. fejezet
- Fenntarthatóság, környezettudatosság	Ped. Prog. 17 fejezet
- Pályaorientáció	Ped. Prog. 2,3 fejezet
- Gazdasági és pénzügyi nevelés	Ped. Prog. 1.6 fejezet
- Médiatudatosságra nevelés	Ped. Prog. 1.7 fejezet
- A tanulás tanítása	Ped. Prog. 2.4, 6 fejezet

1.1 A nevelés célja és feladata

A nevelés célja, hogy a gyermekben rejlő értékeket a felszínre hozza, kiteljesítse, az értéktelent pedig leküzdje. Ehhez a nevelőknek az életükkel kell példát adniuk az értékek megélésére, átadására. A nevelés egyetlen valódi eszköze maga a nevelő. Ezért az iskola kiemelt hangsúly fektet a nevelők kiválasztására, továbbképzésére és arra, hogy jó kedvvel tudjanak dolgozni.

A nevelésnek, az értékek átadásának nagyon sok színtere lehet. Az egyik legfontosabb az oktatás folyamata, amelynek során a tananyag elsajátításán túl kialakulnak a megfelelő készségek és képes-

ségek, valamint a diák megtanulja a tudást elhelyezni az emberiség teljes kulturális rendszerében. Az ezzel összefüggő feladatokat a helyi tantervek fejtik ki részletesen.

További fontos terület a diákok hitre, kultúrára és magyarságtudatra nevelése. Ezeket a következő pontokban fejtjük ki részletesen. A kultúrának úgy lehet igazán részese az ember, ha nemcsak passzív befogadója, hanem aktív alkotója is. Ezt segíti az alapfokú művészeti oktatás.

1.2 Hitre nevelés

„A mai társadalomban, amelyet (...) a művelődés pluralizmusa jellemez, az Egyház égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztény gondolkodás jelenlétét (...), mert csak így alakíthat ki erős személyiségeket, akik képesek arra, hogy ellenálljanak a csüggesztő relativizmusnak, és keresztységük követelményeinek megfelelően éljenek.” (*Kat. Isk. 11–12.*)

Minden keresztény ember feladata, hogy saját és embertársai üdvösségén fáradozzon, hogy élő legyen a kapcsolata Istennel, és másokat is igyekezzen erre elvezetni. Az Egyház kétezer éves történelme csodálatos példákat nyújt az örömhír átadásának különböző formáiról. Ezek közül is kiemelkednek az egyes karizmatikus személyiségek körül kialakuló iskolák. Ezek mind-mind olyan közösségek, melyekben a túlcsoportuló szeretet célja a gyermekek felemelése, nevelése. Az ilyen iskola „megteremti az evangéliumi szabadság és szeretet légkörét az iskolai közösségben, segíti a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakoztatásával együtt növekedjék bennük az új teremtmény, amellyé a keresztységben lettek. Az egyetemes kultúrát úgy kapcsolja össze az üdvösség hírével, hogy a hit fénye járja át a világról, életről és emberről fokozatosan szerzett ismeretüket” (*G. E. 8.*)

A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. „Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert.” (*Kat. Isk. 29.*) Minden tudás, amely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz. A XX. század történelme számos esetben példázza, hogy az erkölcs ellenőrzése nélkül a tudomány milyen súlyos pusztításokra képes. Ezért minden tudást az örök élet fényében kell felülvizsgálni, és megfelelő erkölcsi háttérrel kell átadni.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, legyen érzékük a transzcendencia és az igazi értékek iránt, megérjenek a szabadság felelős használatára, hogy felülemelkedve a középszerűségen ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

A fiataloknak meg kell tanulniuk, hogy az érettségi, a diploma, a nyelvvizsga-bizonyítvány nem végcél, hanem csupán eszköz, amely hozzásegít küldetésünk mind tökéletesebb teljesítéséhez. Közben itt a földön élünk és dolgozunk, nem szabad elfelejtenünk, hogy igazi és örök otthonunk a mennyben van, ahol nem az elért eredmények, hanem a bennünk élő szeretet számít.

Mint tudjuk, a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapi életben viselkedünk és megnyilatkozunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amelyet a közvetlen környezetében lát (otthon a szülőktől, az iskolában a tanítóktól, tanároktól).

„Az iskola épp azzal válik katolikusá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (*Kat. Isk. 34.*)

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a növendék személyiségének keresztény szellemű formálását „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll” (*Kat. Isk. 45.*)

Iskolánkba nem csak katolikus vallású gyerekek járhatnak. Diákjaink mintegy 15–20 %-a valamelyik protestáns felekezethez tartozik; számukra a katolikus hittanórákkal egyidejűleg lehetővé tesszük a protestáns hitoktatásban való részvételt, illetve a különböző egyházi programok megszervezése alkalmával is tekintettel vagyunk rájuk. Szívesen látunk iskolánkban nem hívő családból érkező diákokat is, ha elfogadják az iskola értékrendjét, nevelési céljait.

1.3 A kultúra jelentősége az iskolában

„A kultúra szó általános értelemben véve mindazt jelenti, amivel a maga sokirányú szellemi és testi képességét kiműveli és kibontakoztatja az ember.” (*Gaudium et Spes* 53.) A kultúra átfogja egész életünket, és annak rendezőelvévé válik. Szétválasztja a jót a rossztól, a helyeset a helytelen-től, az igazat a hazugtól, a szépet a csúnyától, az értékeset az értéktelentől, a hasznosat a haszontalantól. Így az erkölccsel együtt az ember életének, gondolkodásmódjának, döntéseinek és cselekedeteinek alapja.

A kultúra mindig egy adott közösségben válik élővé, érthetővé, értékeket, életet rendező elvvé. Ehhez minél alaposabban meg kell ismerni kultúránkat és annak múltban gyökerező forrásait. El kell választani, mi az, ami tiszteletre méltó hagyomány, és mi az, ami ma is élő, személyiséget formáló erő. Az iskolában a kultúra e két részének egyaránt jelen kell lennie.

A kultúra feladata sokrétű az iskolákban:

- Egységes egészbe foglalja, szintetizálja a diákokban a különálló szaktárgyak ismeretanyagát.
- Megteremti azt az érzelmi- és élményhálót, amelyhez az egyes tudástartalmak köthetőek.
- Megismertet elődeinknek, illetve a mai kor nagyjainak gondolkodásával, világról vallott felfogásával.
- Mindezekon keresztül alakítja a diákok viselkedését, szokásait, érdeklődését, azaz formálja bennük azt az embert, akinek felelősséget kell vállalnia a jövő nemzedék kultúrájáért.

A kultúra átadása áthatja a nevelés-oktatás teljes folyamatát, de vannak különösen kiemelt színterei is: mindenekelőtt a magyar- és történelemórák, a készségtárgyak, a természettudományos tárgyak tudománytörténettel és a technika vívmányainak életünket befolyásoló szerepével foglalkozó részei, valamint az idegen nyelvek, amelyek más népek kultúrájával ismertetik meg a tanulókat. Iskolánkban az alapfokú művészeti oktatás tovább bővíti a kultúra átadásának lehetőségeit. A diákok megismerkedhetnek a magyarság és Európa zenei, képzőművészeti és mozgáskultúrájával, és olyan szinten sajátíthatják el azt, hogy felnőttként önállóan, saját maguk és környezetük örömére művelhetik.

1.4 A magyarságtudat ápolása

Minden ember személyiségét alapvetően meghatározza az a nyelv, táj, kultúra, amelybe beleszületett. Életünk olyan adottsága ez, amelyet nem lehet, de nem is érdemes kitörölni, épp ellenkezőleg: éltetni kell. A magyar nyelv, zene, kultúra tele van szépségekkel, olyan értékekkel, amelyekre büszkék lehetünk, történelmünk pedig olyan kiemelkedő személyiségekkel, akik tevékenységükkel nemcsak nemzetünk, de az egész világ kultúráját gazdagították. Iskolánk ezért különös figyelmet fordít a magyarságtudat ápolására. Szeretnénk, ha diákjaink úgy válnának európaivá, hogy eközben tudatosan megmaradnak magyarnak.

1.5 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A felnövekvő fiatal számára fontos, hogy minél jobban eligazodjon abban a világban, amelyben él. Ennek egy fontos része, hogy legyen tisztában állampolgári kötelességeivel és jogaival. Ehhez meg kell ismernie országunk jogi működését, amelyre az osztályfőnöki és a történelem órákon van lehetőség, amelyet a helyi tanterv részletesen szabályoz. Ezekon túl az iskolákban *Diákfórum* néven működő diákszervezet aktív gyakorlóterepe a demokráciára nevelésnek.

1.6 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A mai világban gazdasági, pénzügyi ismeretek nélkül nem lehet eligazodni. Ennek alapjait már általános- és középiskolában le kell fektetni. Célja, hogy a diák akár fogyasztó, munkavállaló, akár szolgáltató, munkáltató oldalon jelenik majd meg, ismerje a megfelelő jogi szabályokat, és a helyes magatartás kialakításához szükséges morális hátteret. Gazdasági és pénzügyi ismereteket külön tárgyként nem tanítunk, hanem az osztályfőnöki és történelem órák keretében tárgyaljuk a szükséges alapismereteket, il-

letve tanórán kívüli foglalkozások keretében szakembereket hívunk meg a gyerekek látókörének tágítására.

1.7 Médiatudatosságra nevelés

A mai gyermekeket nagyon sok elektronikus médiából érkező hatás éri. A TV, internet egyrészt kitarja előttük a világot, másrészt olyan mennyiségű információt ömleszt rájuk, amely feldolgozása egyedül megoldhatatlan számukra. A médiatudatosságra nevelés legfőbb célja, hogy a diákok megtanulják a média hírózónéból kiválogatni a számukra valóban fontosat. Ehhez több dolgot kell tisztán látniuk:

1. nekik mire van szükségük,
2. milyen információt hol találnak meg,
3. milyen köntösbe burkolják az információt, hogy minél több embert elérjen.

Az első pont megoldását a feladat felismerése és az önismeret segíti. A másodikat a különböző írott és elektronikus könyvtárazási technikák ismerete. A harmadik pont igényli a legalaposabb nevelést, oktatást. A média mindent megtesz annak érdekében, hogy híreivel minél több embert elérjen, mert ezzel nő a nézettsége és a reklámbevétele. Ehhez a pszichológia minden eszközét bevetik. A médiatudatosság arra irányul, hogy e pszichés hatásoktól minél függetlenebbül tudjunk eligazodni a média világában. Iskolánk 9. osztályban választottuk a mozgókép és média ismeret tárgyat, amelynek célja pont ennek tanítása, fejlesztése a diákokban.

1.8 Fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

A felnövekvő nemzedéket fel kell készíteni arra, hogy a mai fogyasztói társadalomban sok nemkívánatos hatás is éri őket. Ennek érdekében fogyasztóvédelmi ismereteket kell számukra átadni, amely segíti őket eligazodni a média, a reklámok, a legkülönbözőbb ajánlatok világában. Az, hogy a diákok e tekintetben is érett felnőttekké váljanak, nagyon sokoldalú ismeretet kíván, és a személyiségnek is alaposan fejlődnie kell.

A fogyasztóvédelmi ismeretek átadásának szinterei a következők:

- osztályfőnöki óra
- média óra
- hittan óra

1.9 A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Egyházunk tanítása szerint az ember bűnre hajló lény. Ez alól Jézus Krisztus megváltó halála és feltámadás szabadít fel. A keresztény erkölcs ezen alapul. Ezért a bűnmegelőzés legfontosabb lépése az Istennel való minél szorosabb kapcsolat kialakítása. Ugyanakkor a bűnmegelőzés nem csak a magunk bűnös voltának legyőzését jelenti, hanem a másikért való felelősséget is. Meg kell tanulni mások tetteit értelmezni, ha kell szembesíteni őket a rosszal. Erre a tanulásra az iskola hitéleti programjain és a hittanórákon van lehetőség.

Sajnos ma mind többen válnak valamilyen erőszak áldozatává, akár személyesen, akár interneten keresztül. Ennek érdekében megfelelő konfliktuskezelési technikákat is kell tanítani gyermekeinknek. Erre a következőkben van mód:

- osztályfőnöki óra
- drámaóra
- hittanóra
- lelkigyakorlatok

Ezek mellett iskolánk nagy hangsúlyt fektet a diákokkal való személyes beszélgetésre is, amelyek segítségével a tanár olyan példaképpé válhat, aki meghatározza a gyermekek felnőttkori magatartását is.

1.10 Nevelési-oktatási alapelvek az egyes életkorokban

Alsó tagozat

Az alsó tagozatos oktatás legfőbb célja az alapvető képességek és készségek kialakítása: írás, olvasás, szövegértés, számolás, tájékozódás a környezetben. A 6–10 éves gyerekeket meg kell tanítani tanulni, figyelni, érdeklődni, kérdezni. Az átadandó tudástartalom is ezt a célt szolgálja. Ennek eredményeképpen a diákok sikeresen tanulhatnak tovább a gimnáziumi vagy a felső tagozatos osztályokban.

Az idegen nyelvet 4. osztályban kezdik el tanulni a diákok. A tanulók a szülei jóváhagyásával a 3. osztályban tanév végén angol és német nyelv között választhatnak. A választásba az iskola vezetése csak akkor szól bele, ha a két nyelvi csoport létszáma nagyon aránytalan. Ebben az esetben a szülők, az osztályfőnök és a nyelvtanárok az iskolavezetés segítségével megállapodnak az arányos elosztásban. Szükség esetén a kérdést sorshúzással döntenek el.

Felső tagozat

A felső tagozaton tanuló gyerekek között – a gimnáziumi osztály elszívó hatása miatt – több a közepes, illetve gyengébb képességű tanuló. Az oktatás követelményszintjének kialakításakor ezt figyelembe kell venni, megadva nekik ugyanakkor minden, a fejlődésükhöz szükséges segítséget. Az elmúlt évek tapasztalata szerint e diákok közül többen, amennyiben van hely, a saját gimnáziumukban folytatják tanulmányaikat. A többiek más gimnáziumba, szakközépiskolába vagy szakiskolába mennek. A diákok a negyedik osztályban megkezdett idegen nyelvet folytatják tovább.

Gimnázium

A gimnáziumi osztályokba alsó tagozatos tanulmányi eredményük, a központi írásbeli vizsgán nyújtott teljesítményük alapján rangsorolt legjobb eredményt elért diákok kerülnek. Ezeket a tanulókat az iskola mind oktatói, mind nevelői munkájával az értelmiségi pályára készíti fel. Célunk, hogy mindannyian hitüket gyakorló, sokoldalúan művelt, hazájukat szerető emberekké váljanak. A gimnáziumi osztályok kerettantervre épülő helyi tantervei is e cél szolgálatában állnak.

Alapfokú művészeti oktatás

A művészetek oktatása mindig is kettős célt szolgál. Egyrészt bevezeti a tanulót az adott művészeti ág művelésének titkaiba, másrészt a művészetek megismertetése révén személyiségformáló erővé válik, életre szóló szellemi-lelki gazdagságot nyújtva. Így a művészetekkel való intenzív kapcsolat segít az önkifejezésben, a szabadidő értelmes eltöltésében, sőt az élet nehézségeinek elviselésében is. Ezért a művészetek oktatását úgy kell megtervezni, hogy a konkrét feladatok elvégzése közben e második, hosszú távú célt se tévesszük soha szem elől.

2. Személyiségnevelés

2.1 Személyiségnevelés és önismeret

A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányba fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni, mederbe terelni. A nevelő előtt mindig ott lebeg egy személyiségideál, amelyet igyekeznek mind jobban megközelíteni diákjával a nevelés során. Természetesen ez az ideál diákonként más és más. Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontakoztatni. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani a csak arra a gyermekre, fiatalra jellemző értékeket is. E munka folyamán a belső értékek és korlátok felismerésével nő a gyermek önismerete, amely elősegíti önmaga helyes megítélését és közösségben való elhelyezését.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus Krisztus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a

ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítani. A nyolc boldogság és a szeretethimnusz üzenetét vagy a sarkalatos erényekről szóló tanítást az ő nyelvükön megfogalmazva kell hozzásegíteni őket ahhoz, hogy mindez az életük részévé váljon.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a serdülőkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre az adott életkorban lévők különösen fogékonyak. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól az ellenkezésen és kritizáláson át a felnőttek közötti egyenrangú kapcsolatig.

- Nagyon fontos – a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
– a helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se nem becsüli alá értékeit,
– az értékek felismerése, megbecsülése és a mellettük való kiállás,
– a józan, megfontolt ítélőképesség,
– a nyitottság, befogadóképesség mások iránt,
– a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
– a szelídség, az alázat, a türelem, az alaposság, a mértékletesség,
– a bűnbánat és a megbocsátás,
– a belső csend, elmélyülés iránti igény,
– a hűség Istenhez és embertársainkhoz,
– az aktív részvétel az iskola és az Egyház vallási programjaiban,
– a tiszteletteljes, szép beszéd egymással és a felnőttekkel,
– a felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Ezt fejezi ki a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A mai világban sokszor éppen az ezekkel ellenkező tulajdonságok teszik sikeressé, „moderné” az embert. A nevelés nagy feladata, hogy a hamis „értékeket” valóban negatívként tudja bemutatni, és a gyermekek természetes becsvágyát, sikerre törekvését keresztény szellemmel átítatva a helyes irányba terelje. Nem gyökerestül kell kiirtani a rossz irányba vivő tulajdonságokat, hanem átalakítva a jó szolgálatába kell állítani.

2.2 Családi életre nevelés

A hagyományos társadalmi struktúra felbomlásával a családok sok olyan problémával szembesülnek, amelyet egyedül nem tudnak megoldani. A hagyományos szülői szerepek nagyon megváltoztak. Sokkal kevesebb időt tudnak a szülők együtt tölteni a gyermekikkel. Ennek következtében sok korábban a családban lezajló szocializációs folyamat tanítása az iskolára jut. Ennek képezi részét a családi életre nevelés. Iskolánk sajátossága, hogy diákjaink 60 %-a nagycsaládban él, ezért ezt a mintát hozzák magukkal.

A családi életre nevelés során a következőket erősítjük a gyerekekben:

- férfi és női önazonosság, nemi identitástudat,
- a másik nem elfogadása, az eltérő lelki működés és szerepek megismerése
- a családot összetartó kapcsolatok: szülők egymás iránti szeretete, tisztelete, hűség, közös ünnepek, játék stb.
- konfliktusok kezelése a családban,
- felelős szexualitás,
- kamaszkori párkapcsolatok.

A családi életre nevelés legfőképpen a hittanórán és az osztályfőnöki óra keretében zajlik, de egyes részeivel az egészségtan és a biológia órán is találkozhatnak. Ezen kívül nem tanórai keretben különböző külső előadókat is meg lehet hívni.

2.3 Pályaorientáció

A diákok az utolsó évfolyamon, legyen az általános iskola, vagy gimnázium, komoly döntés előtt állnak. Dönteniük kell a továbbtanulásukról, azaz pályát kell választaniuk. Ebben a folyamatban két fontos tényező segíti a döntést: a helyes önismeret és a választható lehetőségek ismerete.

A helyes önismeret kialakításában döntő szerepe van a szülőknek és a tanároknak. Segíteni kell a diákokat, hogy felismerjék képességeiket, irányultságaikat, és ezeket összhangba hozzák a realitással, a munkaerőpiac várható alakulásával.

Elengedhetetlen, hogy a diákok minél több szakmát, hivatást megismerjenek. Ebben segíthet egy-egy szaktanár, aki a tantárgyához kötődő szakmákról tud mesélni, segítheti az osztályfőnök, illetve meg lehet hívni különböző szakmák jeles képviselőit, hogy mutassák be, milyen a valóságban a munkájuk. Ez történhet osztályfőnöki órán, vagy tanításon kívüli foglalkozás, előadás keretében. Ezen kívül szükség esetén pályaorientációs foglalkozást is szervezünk szakember bevonásával.

2.4 A tanulás tanítása

A tanulást mint minden emberi tevékenységet tanulni kell. Egyes gyerekeknek ez jobban megy, mások nagyobb erőfeszítésre kényszerülnek. A tanulás tanulásának két területe van: egyrészt bizonyos lelki területeket kell fejleszteni, másrészt konkrét technikákat kell elsajátítani.

A sikeres tanuláshoz elengedhetetlen a megfelelő motiváció, érdeklődés, a kitartás, a vágykielégítés késleltetése, monotonia tűrése. Ezt kiskortól kezdődően folyamatos neveléssel lehet fejleszteni. A tanulási technikák elsajátítása életkortól függ. Más technikára van szüksége egy kisiskolás gyermeknek, és másra egy érettségi előtt álló fiatalnak. A szaktanárok és az osztályfőnök feladata, hogy az órai munka különböző szervezési formái, módszertani lehetőségei kihasználásával minél több lehetőséget mutasson be a diákoknak. Ugyanígy a házi feladatok és a számonkérés különböző fajtái is segítik a diákokban a számukra megfelelő tanulási technika kialakítását. Problémás esetekben az osztályfőnök osztályfőnöki órán az egész közösségnek, egyéni beszélgetésben az egyes diákoknak adhat további segítséget.

2.5 Tanárjelöltek nevelése

Sajátos kérdést vet fel ezzel kapcsolatban az iskolában megforduló tanárjelöltek hozzáállása. A gyakorlótanítás ideje alatt ők is közösségünk tagjaiként, házirendünk szerint folytatják munkájukat. Ők már többé-kevésbé kialakult értékrenddel, elképzelésekkel érkeznek hozzánk. A diákok körében megszokott direkt nevelés nem alkalmazható, de a pontosság, a precíz, előre megtervezett munka tőlük is megkövetelhető. Mivel a jelöltek tanári személyisége ez időben alakul ki, nagyon fontos, hogy a vezetőtanárok megfelelő példával szolgáljanak, és kedvet ébresszenek bennük a pedagógusi hivatás gyakorlására.

3. A tanulók egészsége

Iskolánk kiemelten fontos szerepet szán azoknak a programoknak, amelyek az egészséges életmód elsajátításához nyújtanak segítséget. Házirendünkben mindennemű, az egészségre káros szer használatát tiltjuk, de emellett nagy hangsúlyt helyezünk a megelőzésre is. Az egészségneveléshez kapcsolódó programok alkalmával nem az az elsődleges szempont, hogy a káros anyagoktól elriasztuk diákjainkat, hanem hogy megértessük és elfogadtassuk velük az egészség értékét, az egészséges élet örömeit, és így olyan pozitív mintát adjunk nekik, amely önmagában visszatartja őket minden káros szenvedélytől. Ebben kiemelkedő szerepe van a hitre, művészetekre, emberi kapcsolatokra, aktív mozgásra való nevelésnek.

Az egészségnevelés iskolai lehetőségei:

1. Egészségvédelmi nap megszervezése. Ennek keretében megvalósítható programok:
 - vetélkedő védőnő vezetésével,
 - sportvetélkedő,

- zöldségszobrászat,
- terítési verseny,
- KRESZ-vetélkedő.

2. Túrák szervezése (Országos Kéktúra, kapcsolat a Pilisi Természetjáró Egyesülettel).

Az egészségvédelem tanórai lehetőségei:

I. Osztályfőnöki órák keretében

1. Védőnői előadások:

- az 5. évfolyamon: egészséges életmód, táplálkozás;
- a 6–7. évfolyamon: a serdülőkor testi-lelki változásai;
- a 8–9. évfolyamon: káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog);
- a 10. évfolyamon: szerelem, fiú–lány barátság;
- a 11. évfolyamon: emlőszűrés, daganatos betegségek;
- a 12. évfolyamon: szerelem, szexualitás.

2. Orvos meghívása – előadás.

3. Kortárs segítő meghívása – drogprevenció (8–12. évfolyam).

4. Videofilm közös megtekintése és megbeszélése.

5. Rendőr meghívása –drogprevenció.

II. Testnevelésórák keretében

1. Úszásoktatás

2. Házi bajnokságok szervezése (pl. kézi-, kosárlabda, futball)

3. Diákolimpiára, KIDSZ-versenyre történő felkészülés és azon való részvétel

4. Délutáni, tanításon kívüli lehetőségek:

- Diáksportkörök (atlétika, futball, kézilabda, kosárlabda)
- Könnyített testnevelés és gyógytestnevelés-órák
- Iskolai sportnap

III. Biológiaórák keretében

1. Az emberi szervezet felépítése és működése

2. Káros szenvedélyek és hatásaik

IV. Kémiaórák keretében

1. Legális és illegális drogok és hatásaik

2. Háztartási anyagok, vegyszerek ismerete; az emberi szervezetre gyakorolt hatásuk

V. Természetismeret órák keretében

- egészséges táplálkozás,
- alapvető higiéniai szabályok,
- testápolás, kozmetikumok,
- szexuális felvilágosítás,
- elsősegélynyújtás,
- házi patika,
- betegápolás,
- csecsemőgondozás.

Az egyes tantárgyakban az egészségneveléshez kapcsolódó pontos témaköröket a helyi tanterv tartalmazza.

4. Közösségi nevelés és önkéntesség

Az ember kiteljesedni csak közösségben tud. Ezért nagyon fontos, hogyan tanulja meg a közösségi együttélés szabályait, hogyan szocializálódik. A család után az iskola ennek legfontosabb terepe. Az iskolában a közösségi nevelésnek két fontos része van. Egyrészt a diákok egymás között spontán kialakuló barátságai, másrészt a nevelő által tudatosan vezérelt közösségépítés. Az előbbie-

ket nem szabad befolyásolnunk, legfeljebb alkalmakat teremthetünk arra, hogy ezek még jobban elmélyüljenek, illetve nagyon indokolt esetben szabad csak beleszólunk: ha egy kapcsolat alakulása valakinek nyilvánvaló kárára válna.

A tudatos közösségépítésnek számos lehetősége van iskolánkban. Elsősorban a különböző osztályprogramokat kell kiemelni (osztálykirándulás, táborok, osztálydelutánok stb.), illetve azokat a tanórákat, amelyeken a diákok saját véleményüket, élményeiket oszthatják meg társaikkal (osztályfőnöki, hittan stb.). A közösségért végzett munka szintén nagy nevelő erő. A pedagógusoknak olyan feladatokat kell kitűzni a diákok elé, amelyeket közösen tudnak megoldani, értelmes célt, kihívást jelentenek számukra, és mindezzel példaként jelenhetnek meg az egész iskola színe előtt (ünnepélyek, énekkari, zenei és színelőadások stb.).

Fontos részét képezik a közösségnevelésnek az alapfokú művészetoktatás azon órái és alkalmi, amelyen a diákok csoportosan vesznek részt. (A zeneórák többsége ugyan egyéni formában zajlik, de ezeknek is feladata többek között, hogy a diákokat felkészítse a közös zenélésre.) A néptánc, a népzene, a kamarazene, a közösen készített kerámia, vagy más kézműves alkotás megerősíti az összetartozást, megtanítja a közösségben való együttműködésre. Segít az egyénnek, hogy megtalálja helyét a közösségben, megtanítja arra, hogy a közösség érdekében korlátozza saját elképzeléseit, illetve hogy ezeket olyan formába öntse, amely az egész közösséget segíti.

A szociális érzékenységre nevelés egyik kulcsa a rászoruló észrevétele és segítése. Ennek iskolánkban nagy hagyományai vannak. Diákjaink rendszeresen járnak Szászvárosba és Zsobokra gyermekotthonban élő gyermekeket segíteni. Mint segítők rendszeresen részt vesznek a *Szövetség az életért* táborban, ahol a Kárpát-medence különböző pontjairól érkezett rászoruló gyermekeket táboroztatnak. Ezen kívül többen aktívan részt vesznek Piliscsaba különböző segítő szolgálatának munkájában. A középiskolások számára előírt szociális munka szervezésénél e hagyományokat szervezzük rendszerbe, és terjesztjük ki minden diákra. A szociális munkát leginkább a 9. osztályosoknak ajánljuk, mert a felsőbb osztályosok már a szintfelmérő vizsgára és az érettségire kell, készüljenek.

5. A pedagógusok és osztályfőnökök feladatai

Pedagógus

A pedagógusok legfőbb feladata a diákok nevelése és oktatása. Ezt a leghatékonyabban úgy lehet elérni, ha a pedagógus élete példájával nevel, ha szavai és tettei összhangban vannak. Az iskola nem követeli meg a pedagógusoktól, hogy hitvalló keresztények legyenek, de elvárja, hogy az iskola szellemében történő nevelés érdekében az életük összhangban legyen a katolikus erkölccsel.

A pedagógusoktól az éves tervben meghatározott lelki programokon túl nem várja el az iskola kötelező jelleggel az ilyen programokon való részvételt, de igen üdvös lenne, ha minél többen bele tudnának kapcsolódni az iskolai, a helyi, vagy a lakóhelyük szerinti egyházközség lelki életébe. Ez biztosítja azt a lelki háttérrel, amelyre az iskolai nevelőmunka támaszkodhat. E munka érdekében a tantestületben a sokszínűség megőrzése mellett alapvető erkölcsi, nevelési, módszertani kérdésekben egységesen kell fellépni. Az egységre való törekvésnek a kollegák egymáshoz való viszonyában is tükröződnie kell. A személyes konfliktusokat egymással – ha kell tanúk jelenlétében – kell elintézni. Személyi ügyekben a szeretetről és a diszkrécióról soha nem szabad megfeledkezni!

Munkaköri köteleességek:

- a kötelező óraszámokban tartandó tanítás, nevelés és a tanulókkal való egyéb közvetlen foglalkozás, amelyek a szakértelmet igénylik
- a leghatékonyabb, legeredményesebb módszerek kiválasztása a nevelő-oktató munka elősegítésére
- a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása, a tehetséges gyerekek kiemelt fejlesztése
- önképzéssel, szakmai folyóiratokkal, szakkönyvekkel, továbbképzéssel a megfelelő szakmai fejlődés biztosítása

- bekapcsolódás a szakmai munkaközösség munkájába
- rendszeres kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, szülőkkel
- az éves tanmenetek elkészítése és az igazgatónak való bemutatása
- a haladási és értékelési napló naprakész vezetése
- a tanulók feleleteinek értékelése, a dolgozatok kijavítása az írást követő két héten belül, az érdemjegyek közzéadása a tanulókkal, ezek bejegyzése a naplóba és a tanulók ellenőrzőjébe. Heti egy órából félévente legalább három, heti két vagy több órából legalább öt jegye kell legyen a tanulóknak
- a vállalt tisztségek, túlórák, helyettesítések, szakköri foglalkozások ellátása a vállalatok lejártáig
- az iskolán kívüli programok, osztálykirándulások, táborok, túrák lebonyolítása. Pontosság?

Osztályfőnök

Minden osztály élén egy osztályfőnök áll, aki lehetőleg magas óraszámú tanítva az osztályt. Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki az iskolavezetéssel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetőivel egyetértésben.

Az osztályfőnök feladatai:

- az osztályban tanuló diákok alapos megismerése, problémáik megoldásának elősegítése, a diákok helyes pályaválasztásra való irányítása
- az osztály adminisztrációjának elvégzése
- a hiányzások beírásának havi ellenőrzése, összesítése, az igazolások elfogadása
- az osztályzatok beírásának havi ellenőrzése, azok értékelése, probléma esetén a szaktanár és a szülő felé megbeszélés kezdeményezése
- kapcsolattartás az osztályban tanító tanárokkal
- kapcsolattartás a szülőkkel, amelynek formái a következők: értesítés az ellenőrzőben, szülői értekezlet, fogadó óra, családlátogatás
- odafigyelés a problémás gyerekekre, szükség esetén megbeszélés, eljárás kezdeményezése a gyermekvédelmi felelősnél
- az osztályprogramok, kirándulások szervezése, amelyekről az iskola vezetését és az osztályban tanító szaktanárokat időben értesíti
- részvétel az osztályfőnökök munkaközösségének munkájában, a vezető megválasztásában
- az osztályfőnök az igazgató beleegyezésével helyettesítést választ magának, aki távollétében helyettesíti, és mindezen munkákban segítségére van
- az osztály diákönkormányzati képviselői megválasztásának levezetése, és kapcsolattartás a diákönkormányzattal
- osztályfőnöki munkaterv készítése, amelynek szerves része az osztályfőnöki tanmenet.

Az osztályfőnök megbízatása négy évre szól. Ez alól a nyolc évfolyamos gimnáziumi osztályokban az iskola vezetése kivételt tehet.

6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására irányuló feladatok

Az iskolánkba kerülő tanulók egy része tanulási kudarcokkal küzd. Ennek oka lehet beszédfigyelmetlenség, vagy valamilyen részképesség-zavar. Mindkét esetben a tanulók speciális megsegítést igényelnek.

Beszédfigyelmetlenségnek minősül:

- a megkésett és akadályozott beszédfejlődés

- a pöszeség,
- a dadogás,
- a hadarás,
- a diszfónia,
- az orrhangzós beszéd.

Részképesség-zavarnak minősül többek között:

- a diszlexia
- a diszgráfia
- a diszkalkulia

Az iskola adottságainak és helyi hagyományainak megfelelően a beszéd fogyatékos és/vagy valamilyen részképesség zavarát mutató tanulóink iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget biztosítunk az ép beszélő környezetben integráltan folyó oktatásnak.

A tanulási kudarcokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás. A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a prevenció elve érvényesül. Így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar.

Pedagógusaink – gyógypedagógus-logopédus segítségével – igyekeznek megismerni a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját, keresik a problémák okait. A fejlesztés, korrekció, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka.

A problémák korai feltárása érdekében a logopédus minden év elején szűrővizsgálatot végez az első osztályokban.

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

1. Tanórán belül a tanítók által végzett feladatok

- Gyakori ismétlések beiktatásával segítik a felzárkózást és a tananyag alaposabb elsajátítását,
- differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítanak a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik a tanulási készségek és az önálló tanulás szokásainak kialakításában a tanulási technikák (szövegértés, olvasástechnika) megismerésében, alkalmazásában.

2. Tanórán kívül a gyógypedagógus-logopédus által végzett feladatok

- Szoros figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését az iskolába kerüléstől fogva a zavar fennálltáig.
- A gyermekeket egyéni fejlesztési terv szerint részesíti terápiában, melyet az év eleji vizsgálat alapján készít el és a félévkor történő kontrollvizsgálatokat követően korrigál, ha szükséges.
- Kapcsolatot tart a gyermekkel foglalkozó tanítókkal, szaktanárokkal, és az iskolán kívül dolgozó segítő szakemberekkel (pl.: szakorvos, szurdopedagógus, gyógytornász, pszichológus), valamint a gyermeket vizsgáló nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal.
- Részképesség-zavar, diszlexia, diszgráfia esetén a gyermekek számára szükségleteikhez igazodó kiscsoportos, vagy egyéni fejlesztő foglalkozásokat végez heti rendszerességgel (például: pszichomotoros fejlesztést, grafomotoros fejlesztést, nyelvi- és beszédfejlesztést, diszlexia terápiát, egyéb készségfejlesztést), ahol a diagnózisnak megfelelő differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segíti továbbhaladásukat.
- A beszéd technikai és tartalmi fejlesztését a logopédiai terápia keretében valósítja meg.

3. Egyéb felzárkózást segítő feladataink:

- Szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat.
- Szakértői vélemény alapján részleges felmentést adunk (pl. idegen nyelv helyesírása alól), vagy az értékelés egyéni módját tesszük lehetővé (pl. értékelés csak szóbeli felelet alapján).
- Nyílt napokat szervezünk, melynek során a szülők betekintést nyerhetnek a tanórai differenciálás lehetőségeibe, valamint a tanórán kívüli fejlesztő munkába.
- Valamilyen probléma felmerülése esetén egyéni fogadóórát tartunk a szülők számára.
- A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos és elengedhetetlen annak érdekében, hogy a szülőket meggyőzzük a rendszeres otthoni gyakorlás fontosságáról, vagy egy részletesebb kivizsgálás szükségességéről.

4. Művészeti nevelés

A tanulási kudarcnak kitett gyermekek fejlődését nagyban segítheti a művészeti nevelés, s ezt a művészetpedagógia, művészetterápia ki is használja. A magunk lehetőségeihez mérten mi is igyekszünk az ebben érintett gyermekeket bevonni az alapfokú művészeti oktatásba.

A fejlesztéshez rendelkezésre álló eszközeink:

- szövegértés fejlesztését segítő tankönyvek,
- számítógépes programok, CD-ROM-ok,
- vizsgálatokhoz, mérésekhez szükséges eszközök, anyagok,
- játékos fejlesztéshez szükséges eszközök.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének és oktatásának programját a nevelési program függelék tartalmazza.

6.2 A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő feladatok

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelő teljesítményt nyújtson. Nem helyes, ha megelégszünk a képességéhez viszonyított gyengébb teljesítménnyel, hiszen felelős a talentumaiért, de nem helyes a túlzott elvárás sem, mert attól neurotikus, szorongó lesz. A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok az átlagnál nagyobb, a saját szintjüknek megfelelő terhelést kapjanak. Ezt szolgálja a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, az iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a szorgalmi és pluszfeladatok kiadása, illetve a szaktanárral folytatott rendszeres beszélgetés.

A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű tanuló, hogy gyengébb társát is meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű diák pedig érzi-e, hogy elfogadják és szeretik. Csak ilyen egymás iránti figyelemmel és megértéssel áthatott légkörben tapasztalhatják meg valamennyien, hogy nem a teljesítményük miatt fontosak Istennek és nekünk, hanem saját magukért, s hogy a kudarc szükséges és a helyes önismeret szempontjából nélkülözhetetlenül fontos velejárója az életnek.

Az alapfokú művészeti oktatás kettős célt szolgál. Egyrészt minden jelentkező gyermeket a képességeinek megfelelően bevezet az adott művészeti ágba. Ennek fő célja az, hogy az iskolából kikerülve amatőrként tovább művelhesse azt. A tehetséges gyerekek szakirányú továbbtanulásra való felkészítése külön feladat. Ezt egyrészt a B tagozat segíti, másrészt a tanárok személyre szabott oktatói munkája, amely maximálisan alkalmazkodik a diák képességeihez. E gyerekeknél mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy minél több versenyen, hangversenyen, kiállításon, fellépésen vegyenek részt.

7. A diákszervezetek részvétele a döntéshozatalban, kapcsolat a diákokkal

Az iskolába járó diákok demokratikusan választott érdekvédelmi szervezete a Diákfórum. Ebbe minden osztály a létszámától függően 2–3 diákot delegál. Munkájukat a megválasztott diákelnök és az összekötő tanár koordinálja. A Diákfórum a saját SZMSZ-ében meghatározott munkarend szerint dolgozik. Feladatai közé tartozik:

- hogy éljen a törvény biztosította véleményezési jogokkal,
- hogy a diákok érdekeit képviselje és közvetítse az iskolavezetésnek,
- hogy döntsön az éves programban számukra meghatározott iskolai programok szervezéséről,
- hogy kiadja az iskolaújságot.

A Diákfórum javaslatairól a diákösszekötő tanár beszámol az iskola vezetésének, amelynek maga is tagja, és megvitatják azt, majd döntést hoznak róla, amelyről a diákösszekötő tanár értesíti a Diákfórum tagjait. Amennyiben a Diákfórum kiemelten fontosnak tartja az ügyet, írásban is előterjeszheti, amelyre az iskola vezetése köteles írásban reagálni. Bármilyen ügyben mindkét fél a diákösszekötő tanáron keresztül kezdeményezheti a személyes megbeszélést.

A diákok őket érintő kérdésekben személyesen és írásban fordulhatnak tanáiraikhoz, osztályfőnökhöz, az iskolavezetéshez. Amennyiben a jogszabály ezt előírja, a kérésüket a szüleikkel együtt kell feltenni. Az iskola az ügyet köteles megvizsgálni, és arra érdemben választ adni.

Az iskola szoros kapcsolatot tart fenn a helyi cserkészcsapattal. A cserkészfoglalkozásokat részben az iskola termeiben tartják.

Az iskola lehetőségeihez mérten támogatja, hogy más egyházi szervezetek lelkigyakorlatot szervezzenek tagjaiknak az iskolában.

8. Együttműködés a szülői szervezetekkel, más partnerekkel

A szülőkkel igen sok formában tartjuk a kapcsolatot. A legfontosabb a személyes beszélgetés, amelyre a pedagógusok mindig nyitottak. Szervezett formában ezt szolgálja az évi két szülői értekezlet és két fogadóóra.

Az igazgató a tanév során kéthavonta fogadóórát tart a szülők részére, amelynek időpontját az éves programban határozzák meg, és teszik közzé. Szükség esetén a szülők más időpontban is kezdeményezhetnek megbeszélést az iskola vezetésével.

Minden osztály szülői munkaközössége megválasztja a maga vezetőit, akik az iskolai Szülői Közösségét alkotják. Ők segítik az iskola és a szülők közötti kapcsolattartást, közvetítik a szülők érdekeit az iskolavezetésnek, gyakorolják a törvény által a szülői szervezeteknek biztosított jogokat, illetve különböző rendezvényeket szerveznek (pl. szülői bál).

Az iskola igazgatója évente többször szülői levelet ír, amelyet a diákokkal minden szülőhöz eljuttat. Ebben aktuális nevelési és más emberi kérdéseket tárgyal, és igyekszik utat mutatni a szülőknek ilyen gondjaik megoldásában. Ehhez kapcsolódóan az iskolában szülői beszélgetéseket is szerveznek az e levelekben felvetett témakörökben. Mindennek többek között az a célja, hogy segítse a családokat, és ezzel megelőzzön olyan helyzeteket, amelyek később gyermekvédelmi problémát okozhatnak.

Az iskola honlapja a fenntartóváltással megújul. Továbbra is minden közérdekű információt ezen keresztül is megtudhatnak a szülők, de saját oldalt is kap a Szülői Munkaközösség.

Az iskola az igényeknek megfelelő módon és gyakorisággal tart kapcsolatot partnereivel, amely történhet telefonon, e-mailen, vagy hagyományos levelezésen keresztül. Az ügyben keletkezett iratokat az iskola iktatja és a jogszabályban meghatározott módon és ideig megőrzi.

9. Az intézmény vizsgarendje és a továbbhaladás feltételei

9.1 Osztályozó-, különbözeti- és pótvizsgák

Osztályozó vizsga

Ha egy diák az adott tanítási évet magántanulóként teljesíti, vagy hiányzása meghaladja a 250 órát, és a tantestület vizsgára kötelezte, vagy saját kérésére egy tárgyból előrehozott vizsgát kíván tenni, akkor osztályozó vizsgát kell tennie. Az osztályozó vizsga követelményeit a helyi tanterv adott évfolyamra szóló követelményrendszere tartalmazza. Osztályozó vizsgát az iskola egy tanévben szükség szerint három időszakban szervez: az első félév végén, a szóbeli érettségit követő munkanapokon, és augusztus végén. Az osztályozó vizsga pontos időpontjáról, követelményéről és formájáról az iskola a vizsga előtt legalább két hónappal értesíti az érintett diákokat. Amennyiben a tanuló hosszasan külföldön tartózkodik, a vizsga időpontját az iskola igazíthatja a diák itthon tartózkodásához. A vizsga bizottsága három főből áll: az igazgatóból, vagy az általa megbízott helyettesből, a kérdező tanárból és egy harmadik tanárból, aki lehetőleg ugyanolyan szakos. Az osztályozó vizsga lehet írásbeli vagy szóbeli, vagy mindkettő. Ezt a kérdező tanár dönti el a vizsgabizottság többi tagjának egyetértésével.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát annak a diáknak kell tennie, aki valamely tantárgyat nem, vagy csak kevesebb óraszámban, évfolyamon tanult, mint az az osztály, amelybe felvételt nyert, és erre az iskola vezetése a felvétel során kötelezte. A különbözeti vizsga tényéről a diák és szülei a felvételi értesítésben szereznek tudomást. A vizsga lebonyolítása megegyezik az osztályozó vizsgáéval, azzal együtt szervezhető.

Pótvizsga

Pótvizsgát az a tanuló köteles tenni, aki tanév végén valamely tárgyból, tárgyakból elégtelen eredményt ért el, és a pótvizsga letételét számára a tantestület engedélyezte. Amennyiben a diák több mint három tárgyból bukott, évet kell ismételnie. Pótvizsga csak az augusztus végi időszakban tehető. A pótvizsga szabályai hasonlóak az osztályozó vizsgáéhoz. A tanuló csak akkor folytathatja a magasabb évfolyamon a tanulmányait, ha a pótvizsgát sikeresen letette, azaz legalább elégséges jegyet kapott. Elégtelen pótvizsga esetén az adott évfolyamot meg kell ismételnie.

9.2 Szintfelmérő vizsga

A gimnáziumban 7. és 10. osztályban szintfelmérő vizsgát tartunk a főbb tantárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és egy idegen nyelv), melynek idejét a tantestület határozza meg az adott tanév elején, és szeptember folyamán közli azt a diákokkal és a szülőkkel. A vizsga az eltelt évek anyagára épül. Célja a diák, a tanár és a szülők tájékoztatása a diákok tanulmányi előrehaladásáról. Amennyiben a diák a 7. osztályos szintfelmérő vizsgán nagyon gyenge teljesítményt nyújt, az iskola tanulmányi célokat tűz ki elé, melyeket az osztályfőnök vezetésével az érintett szaktanárok úgy határoznak meg, hogy azok rendszeres, megfeszített munkával elérhetőek legyenek. Ha a diák e feltételeket nem teljesíti, akkor az iskola felkéri a szülőket, hogy gondolkozzanak el, nem lenne-e célszerűbb gyermekük számára, ha tanulmányait a 9. osztálytól kezdve más középiskolában folytatná.

A 10. osztályos vizsga már az érettségire való előkészület jegyében zajlik. A gyengén teljesítő diákok elé ebben az esetben is tanulmányi célokat tűzünk ki, amelyeket ha nem teljesítenek, a szülőkkel megbeszéljük, milyen módon lehet gyermekük érettségire való felkészülését elősegíteni.

A vizsga célja, hogy a diákok az eddig tanultakat összefoglalják, megtanuljanak tételeket kidolgozni, nagyobb tananyag-egységeket megtanulni, és vizsgarutint szerezzenek. Az egyes vizsgák témaköreit, tételeit a tanárok az iskolavezetés jóváhagyása után október közepén kiadják a diákoknak. A tanárok feladata, hogy a diákok vizsgára készülését segítsék.

A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll.

Írásbeli: magyar, matematika, idegen nyelv

Szóbeli: magyar, történelem, idegen nyelv

Az írásbeli vizsgára három egymást követő délelőtt kerül sor, míg a szóbeli vizsgát egy délután egymás után kell letenniük. Az írásbeli vizsga 120-180 perc, a szóbeli vizsga 30 perc felkészülés után 12 perc. Ez alól az idegen nyelv kivétel, amelyen nincs felkészülési idő.

Általános iskolában a 8. évfolyamon ősszel szervezünk a gimnáziumi 7. osztályoshoz hasonló szintfelmérő vizsgát idegen nyelvből.

9.3 Érettségi vizsga

A gimnáziumba járó diákok a 12. évfolyam elvégzése után a hatályos rendelkezéseknek megfelelő módon érettségi vizsgát tehetnek, amelyet az iskola bonyolít le, és a sikeres letételről hivatalos érettségi bizonyítványt állít ki.

9.4 A tanulók továbbhaladása

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

A tanév végi elégtelen minősítés egy vagy két tantárgyból javítóvizsgán javítható (augusztus hónap). Három vagy több elégtelen esetén az évfolyamot meg kell ismételni, amely alól a tantestület felmentést adhat, amennyiben azt a szülő kéri és a diák minden tantárgyból sikeres pótvizsgát tesz.

Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamismétlést von maga után.

Választott tárgyat leadni – általános szabályként – lezárt tanév után lehet, felvenni bármikor. Ez utóbbi esetben az igazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.

A nyolcosztályos gimnázium 5–7. évfolyamán szerzett tanév végi elégtelen (1) után a tanuló csak sikeres javítóvizsga után léphet át a gimnázium, vagy a tantestület ajánlása alapján az általános iskola magasabb évfolyamára. Ha az adott tantárgy az általános iskola tanrendjében nem szerepel, a tanuló javítóvizsga nélkül léphet az általános iskola magasabb évfolyamára. Ha a diák tanulmányi átlaga 3,0 alatt van, vagy valamelyik tantárgyból elégtelent (1) szerzett, a tantestület tanulmányi célt tűz ki a diák elé, amelyet ha nem teljesít a következő félévben, a tantestület javasolhatja a szülőknek, hogy a diák a következő félévtől az általános iskolai osztályban folytassa tanulmányait.

10. Felvételi

10.1 Általános iskola és gimnázium

Felvételi tájékoztató, és jelentkezés

Az iskola ősszel tájékoztatást szervez a gimnáziumi osztályba felvételizni szándékozó gyermekek szülei részére, tavasszal az első osztályba beiratkozni szándékozó gyerekek szülei részére. Ezen kívül előre egyeztetett időpontban az iskolavezetés tagjai egyéni tájékoztatást is adnak az érdeklődő szülőknek. Az általános iskolai osztályokba, valamint a már meglévő gimnáziumi osztályokba a szülők az iskola saját jelentkezési lapján, míg az induló gimnáziumi osztályba a központi felvételi rendszeren keresztül jelentkezhetnek.

A felvételi menete

Általános iskola: Az általános iskolában nincsen felvételi vizsga. Túljelentkezés esettén az iskolába jelentkező diákok szüleivel elbeszélgetünk, és lehetőleg egyházi ajánlást kérünk tőlük. E beszélgetésnek fontos része, hogy tisztázzuk a szülők hithez való hozzáállását, illetve megfogal-

mazzuk az iskola elvárásait a szülők felé. Ez alapján dönti el az iskola, hogy a diák alkalmas-e az egyházi iskolában való tanulásra. Az alkalmasnak ítélt gyermekek közül a jogszabályban rögzített eljárás szerint választjuk ki a felvételre kerülő diákokat. Ennek során figyelembe vesszük a Piliscsaba Önkormányzatával kötött Közoktatási megállapodásban foglaltakat.

Gimnázium: A gimnáziumba 4. osztályos diákok jelentkezhetnek a saját iskolánkból, illetve az ország bármely általános iskolájából. A külső iskolából jelentkezőkkel és szüleikkel elbeszélgetve az iskola megállapítja, hogy a jelentkező alkalmas-e az egyházi iskolában való tanulásra. A felvételi eljárás elején az iskola meghatározza a 4. osztályos diákok létszámának függvényében, hogy hány helyet tud biztosítani kívülről felvételiző diákok számára. A jelentkező diákok matematikából és magyarból központi felvételi írásbelin vesznek részt. A felvételiző diákok sorrendjét az iskola a jelentkezők 3. osztályos év végi és 4. osztályos félévi tanulmányi eredményeinek, valamint a központi írásbeli vizsgán nyújtott teljesítményének felhasználásával állapítja meg úgy, hogy mindkettőnek 50-50 % súlya van a végső pontszám meghatározásánál. Ezek alapján a legjobb pontszámot elérő saját tanulók kerülnek felvételre a számukra megállapított létszámig, majd a továbbiakban a kívülről jött és a saját gyermekek egybevetett pontszáma alapján alakítja ki az iskola a végső sorrendet.

Amennyiben van hely a leendő ötödikes általános iskolai osztályban, az iskola felkínálhatja a kívülről jövő gimnáziumba felvételt nem nyert gyermekeknek, hogy ott folytassák tanulmányaikat.

Az általános iskola 8. osztályos tanulóinak is lehetőségük van a gimnáziumi osztályban való továbbtanulásra, ha a párhuzamos gimnáziumi osztályban van hely, és tanulmányi munkájuk alapján biztosítottnak tűnik, hogy megállják a helyüket. Ehhez a 8. osztályos félévi eredményük el kell érje a 4,5-ös átlagot, valamint magatartásukkal ki kell fejezzék azt, hogy az iskola szellemét, nevelési céljait elfogadják.

Amennyiben egy felső tagozatos tanuló teljesítménye kimagasló, és van a gimnáziumi osztályban hely, a tantestület döntése alapján az iskola lehetőséget biztosít számára, hogy a gimnáziumi osztályban folytatassa tovább tanulmányait.

Rendkívüli felvétel: Az iskolát sokan keresik meg, hogy már meglévő osztályokba szeretnék beíratni gyermekeiket. Számukra a felvételi rendszer a következő:

Minden érdeklődővel kitöltetünk egy jelentkezési lapot, amely a szükséges személyi adatokat, és a tervbe vett osztályt tartalmazza. Az így jelentkezett diákok számára a tanév végén felvételt szervezünk, amely során a szülőkkel elbeszélgetünk. Az általános iskolába jelentkező diákokkal szintén beszélgetünk, a gimnáziumba jelentkezőket viszont szóban és írásban megvizsgáljuk, hogy megállapíthatjuk, képes-e bekapcsolódni egy már meglévő osztály munkájába, illetve mely tárgyakból van szükség esetleg különbözeti vizsgára. Szükség esetén ez a felvételi eljárás tanév közben is lebonyolítható.

Amennyiben a felvételi bizottság úgy ítéli meg, hogy a diák felvételre alkalmas, de valamelyik tárgyból az osztályhoz képest el van maradva (pl. másképp, vagy egyáltalán nem tanulták azt a tárgyat), az iskola vezetése türelmi időt adhat a lemaradás pótlására, amelyről a diák előre meghatározott módon beszámol. Ez kisebb anyagrészek esetén lehet dolgozat vagy szóbeli felelet, nagyobb lemaradás esetén lehet különbözeti, vagy osztályozó vizsga. A vizsga várható időpontját és tartalmát a felvételi döntéssel együtt közlik a tanulóval. Amennyiben a diák korábban nem tanulta az iskolában tanított idegen nyelvet, illetve más szinten tanulta, az iskola számára egyéni haladási ütemet szabhat meg. Ebben az esetben az adott nyelvből minden tanév végén osztályozó vizsgát tesz, amelyre a tanár a tanév elején kijelöli a tananyagot, és a diák egyedül készül fel rá.

Nagy lemaradás esetén iskolai javaslatra vagy szülői kérésre a gyermek egy évfolyammal alacsonyabb osztályba is felvehető.

10.2 Alapfokú művészeti oktatás

A felvételi vizsgákat május végén, június elején kell megtartani. Szeptemberben pótfelvételi vizsgát lehet tartani az üres helyek betöltésére. Új tanuló felvételéről az igazgató dönt, figyelembe véve a felvételi bizottság javaslatát és az engedélyezett tanulói létszámot. A felvételi eredményét írásban közölni kell a tanulókkal és a szülőjükkel (gondviselőjükkel). Ennek eszköze lehet levél, vagy az iskola hirdetőtábláján elhelyezett hirdetés.

Ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely, a jelentkezőket a vizsgaeredmény, az alkati megfelelés és a készségeik alapján kell rangsorolni.

10.3 A napközi és a tanulószoba

Az Nkt. 27. § (2) pontja értelmében az általános iskolás tanulóknak 16 óráig kell különböző foglalkozásokon részt venni. Ennek alapját az alsó tagozaton a napközi, felső tagozaton a tanulószoba adja. Ezen a gyermek részvétele a törvény értelmében kötelező. Ez alól a szülő kérhet felmentést, amelyet a 12.6 pont szabályoz.

10.4 Magántanulói státusz

A magántanulói státuszt kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló a tanév végén (a testnevelés kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást nyújt.

A magántanulói státuszt minden évben kérelmezni kell.

11. Elsősegély nyújtási alapismeretek

Az iskola a helyi tantervi rendszerébe foglalva az alábbi módon tanítja az elsősegély nyújtási alapismereteket:

- Minden tanév elején az osztályfőnök tart tűz- és balesetvédelmi oktatást, amelynek keretében az elsősegély nyújtási alapismeretekről is szó kerül.
- 6. osztályban a természetismeret tantárgy egészségügyi témakörében szerepelnek az elsősegély nyújtási alapismeretek.
- Biológia órán az embertani részeknél előkerülnek az elsősegély nyújtási alapismeretek.
- Az osztályfőnöki tanmenet egyes évfolyamokon szintén tartalmaz elsősegély nyújtási alapismereteket.
- Mindezt el lehet mélyíteni tanórai vagy nem tanórai keretben meghívott szakemberek (védőnő, orvos, mentőorvos) előadásával.

12. Helyi tanterv

12.1 Kerettanterv

Az iskola helyi tanterve az EMMI által kiadott kerettanterv alapján készült a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet helyi tantervi ajánlásának felhasználásával. A 7/2014. (I. 17.) Korm. rendeletének a Kerettantervre és így az egyes tantervekre vonatkozó módosításait a helyi tanterv egyes számú melléklete tartalmazza.

12.2 Óraterv

Az iskola óraterve a kerettantervi óraszámokra épül, amelyet a szabadon felhasználható órákkal az iskola által szükségesnek ítélt módon kibővítettünk. A kibővítés egy tárgyból sem jelenti a tagozatos szintű oktatást, hanem az adott tárgy elmélyültebb, és szélesebb látókörű oktatását teszi lehetővé. A helyi tantervet ezen óraszámok alapján a kerettanterv kibővítésével, illetve az egyes témakö-

rökre szánt magasabb óraszámmal készítettük el. A hittanórák magukban foglalják az etika és erkölcsstan órákat. Egyes évfolyamokon a szabadon tervezhető órák terhére is tettünk hittan órákat, hogy csökkentsük a diákok óraszám-terhelését.

Alsó tagozat órafelosztása

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7
Idegen nyelvek				3
Matematika	5	5	5	5
Hittan	1	1	2	2
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összes óra	25	25	26	28

A szabadon tervezhető órák felhasználása

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	1	1	2	1
Idegen nyelv				1
Matematika	1	1	1	1
Összesen	2	2	3	3

Indoklás

Az alsó tagozaton a gyerekek anyanyelvi és matematikai kompetenciájának fejlesztése a legfőbb cél, ezért a szabadon felhasználható órakeretből ezeket támogattuk. 4. osztályban jelenik meg az első idegen nyelv, amelyet kellően meg kell alapozni, ezért 4. osztályban az idegen nyelv is kapott egy órát.

A felső tagozat órafelosztása

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	2	3
Hittan	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
Informatika		1	1	1

Technika, életvitel és gyakorlat	2	2	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összes óra	29	29	32	32

A szabadon tervezhető órák felhasználása

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	1		1	
Matematika		1	1	1
Történelem		1		1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Összesen	2	3	3	3

Indoklás

5. osztályban a *dráma és tánc* tantárgyat választottuk, mert úgy látjuk, hogy a drámapedagógia felhasználásával olyan nevelési lehetőségeket lehet kihasználni, amelyet más módon nem tudnánk elérni.

A felső tagozaton továbbra is fontosnak tartjuk az anyanyelvi és a matematikai nevelést. A történelem tantárgy tananyaga sok új elemmel bővült: hangsúlyosan megjelenik a II. világháborút követő korszak, és sok Európai Unió ismeret is helyet kapott a tantervben. Ezért a magyar, a matematika és a történelem kapta a szabadon felhasználható órakeret nagy részét

Az általános iskolai tanulók jelentős része szakközépiskolában, szakiskolában tanul tovább. Számukra elengedhetetlen a manuális képességek fejlesztése. Ennek érdekében mind a négy évfolyamon megemeltük a technika órák számát.

A gimnázium órafelosztása

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	4	4	4	4	4	4	4
I. idegen nyelvek	4	3	4	3	3	3	3	3
II. idegen nyelv					3	3	3	4
Latin				2	2			
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem, társ. és állampolgári ismeretek			2	2	2	3	3	3
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Társadalmi, állampolgári és gazd. ismeretek	2	2						
Természetismeret	2	3						
Biológia-egészségtan			1,5	1,5		2	2	2
Fizika			1,5	1,5	2	2	2	
Kémia			1,5	1,5	2	2		
Földrajz			1,5	1,5	2	2		
Ének-zene	1	1,5	1	1	1	1	1	
Vizuális kultúra	1	1,5	1	1	1	1	1	
Dráma és tánc	1							2
Mozgókép-kultúra és médiaismeret					1			
Informatika		1	1	1	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Emelt szintű érettségi előkészítő							4	4
Összes óra	29	29	32	32	36	36	35	35

A szabadon tervezhető órák felhasználása

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	1		1					
I. idegen nyelvek	1		1					
II. idegen nyelv								1
Latin				2	2			
Matematika		1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társ. és állampolgári ismeretek						1		
Hittan					1	2	1	2
Természetismeret		1						
Ének		0,5						
Vizuális kultúra		0,5						
Fakultáció							4	4
Összesen	2	3	3	3	4	4	6	8

Indoklás

A választható tárgyak közül 5. osztályban a *dráma és tánc*, 9. osztályban a *mozgóképkultúra és médiaismeret* tárgyat választottuk. A művészetek közül 11. osztályban 1-1 óraban éneket és rajzot (művészettörténetet) tanítunk, míg 12. osztályban heti 2 óraban dráma és táncot, mert a végzős diákok ennek keretében a szalagavató műsorra is készülni tudnak. A dráma órák ismeretanyaga pedig sokban segíti a magyar érettségire való készülést is.

A gimnáziumban is fontos az anyanyelvi és a matematikai ismeretek fejlesztése. Ugyanakkor az idegen nyelv oktatására is nagy hangsúlyt fektetünk. Iskolánkban a latin nyelv és kultúra oktatásának nagy hagyománya van. Ezért a szabadon tervezhető órák nagy részét ezek a tárgyak kapták. A természettudományok közül a természetismeretet, a művészetek közül az éneket és a rajzot tudtuk megerősíteni.

9-12. évfolyamon hittan órát is tettünk a szabadon tervezhető órák terhére, hogy a hittan ne jelenjen meg plusz terhelésként a diákok számára. Az óraszámuk így is nagyon magas, sokan járnak külön sportra, művészetoktatásra, és a magas óraszám nagyon megnehezíti ezek szervezését.

11-12.évfolyamon minden diák két tárgyból jár heti 2 órás emeltszintű érettségi előkészítőre, amelyeket minden érettségi tárgyból a diákok szükségleteihez igazítva megszervezünk.

12.3 A tankönyvválasztás alapelvei

A tankönyvválasztás alapelveit egységesen dolgoztuk ki, ezért ezt nem a helyi tanterveknél fogalmaztuk meg külön-külön, hanem egységesen itt írjuk le.

A kiválasztott tankönyvnek, taneszköznek:

- illeszkednie kell a helyi tantervben foglaltakhoz,
- lehetőleg a tantárgy teljes vertikumára rendelkezésre kell állnia,
- a diák számára jól érthetőnek, tanulhatónak kell lennie,
- a szakmailag megfelelő könyvek közül az olcsóbbakat kell választani.

A tankönyveket, taneszközöket az adott tantárgyat tanító munkaközösség választja ki. Amennyiben egy tanár ettől el kíván térni, azt a munkaközösség mérlegeli, majd a munkaközösség vezető dönt felőle, és az iskola vezetése jóváhagyja.

Az ingyenes tankönyvek biztosításának módja

Az arra jogosultaknak az iskola a következő formában biztosítja az ingyenes tankönyvet:

- a diák ingyen megkapja a tankönyvet (munkatankönyvek, munkafüzetek)
- a könyvtárból kölcsönözhetően a diákok rendelkezésére áll a létszámuknak megfelelő példányban (tartós tankönyvek)

Minden tanévben az iskolavezetés a törvényben meghatározott időpontig tájékoztatja a szülőket arról, hogy mely tankönyveket milyen formában biztosítja a rászorulóknak.

Az alapfokú művészeti oktatás tankönyveit a szaktanár választja ki. A kiválasztás szempontjai a következők:

- illeszkedjék a tantervhez,
- feleljen meg a diák képességeinek,
- ne rójon túlzott anyagi terhet a diák családjára.

12.4 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések

Az iskolai munka zavartalanságát az iskola épülete és felszerelése teszi lehetővé. Törekszünk arra, hogy az iskola épülete és felszerelése évről évre bővüljön, ehhez minden pályázati és egyéb lehetőséget megragadunk. A 20/2012- es EMMI rendeletben előírt eszközök legnagyobb részt az iskola rendelkezésére állnak. A még szükséges fejlesztést a lehető leggyorsabban szeretnénk végrehajtani. A konkrét felszerelési jegyzék e nevelési program mellékleteként, csatolva található.

12.5 A mindennapi testedzés feladatai és biztosítása

Az iskola minden gyermek számára biztosítja a mindennapos testnevelés lehetőségét. A jogszabályok értelmében heti 3 testnevelés órát kap minden gyermek órarendbe építve. Ezen kívül heti 2 órában az alábbi lehetőségek valamelyikében vesz részt, amelyet a testnevelő tanár a tanév során számon tart:

- iskolai sportkörök,
- gyógytestnevelés,
- az alapfokú művészetoktatás keretében néptánc oktatás,
- edzés sportegyesületben, amelyet az egyesület írásban igazol.

A diákok fizikai terhelése ma nagyon kicsi. Ez részben az iskolai oktatásban megnövekedett elméleti órák számának, részben a TV, számítógép előtt töltött több órnyi időnek köszönhető. Ennek hatásait jól tükrözi a diákok fizikai állapotának rendszeres mérése. Ezért kiemelten fontos, hogy minél több mozgáslehetőséget biztosítsunk a diákoknak.

Minden tanév elején szakképzett gyógytornász végigszűri a tanulókat, és szükség esetén gyógytornára utalja őket. Súlyos esetben szakorvoshoz irányítja őket.

12.6 A délutáni foglalkozások rendje

A Nkt. 27. § (2) pontja értelmében az általános iskolában 16 óráig kell a diákoknak foglalkozásokat szervezni. A kötelező órákon túli foglalkozások alól a szülő gyermeke felmentését kérheti. Ez indokolt, ha a gyermek édesanyja otthon van (gyes, gyed, főállású anyaság stb.), sportegyesületbe, különórákra jár, vagy nem helyben lakik, és a hazautazása 16 óra után nem biztosítható. Ilyen esetben a szülő a tanév elején írásban nyújtja be a kérelmét, amelyet az osztályfőnök összegyűjt, és azok engedélyezésére az igazgatónak javaslatot tesz. Az igazgató két héten belül írásban értesíti a szülőket a döntésről. Tanév közben csak indokolt esetben lehet változtatni.

A délutáni foglalkozásokat a tanév elején a 12.7 pontban leírt foglalkozások valamint az alapfokú művészetoktatás óráinak segítségével az iskolavezetés, az osztályfőnökök és a munkaközösségvezetők állítják össze. Az a diák, aki szülői kérésre nem mentesült a délutáni foglalkozások alól, szeptember 20-ig megkapja a személyre szabott délutáni foglalkozási rendjét. Az ezen való részvételt a foglalkozásvezető tanárok tartják nyilván.

12.7 Választható tantárgyak, foglalkozások

Minden iskola programjában jelentős a szerepe az emeltszintű érettségi előkészítőnek, szakköröknek, órán kívüli foglalkozásoknak, a felzárkóztatásnak és tehetséggondozásnak. Ezeket az iskola a tanév elején szervezi meg, és az egész tanév során működteti. A választott emelt szintű érettségi előkészítő, szakkör, sportkör a jelentkezés után a diákoknak tanév végéig kötelező, a tanév során nem lehet kimaradni. Amennyiben egy szabadon választható foglalkozást több tanár is tart, a diák megválaszthatja, hogy melyikre kíván járni.

Az alábbi délutáni foglalkozásokat szervezzük az iskolában.

Alsó tagozat:

- napköz ellátás
- korrepetálás minden osztály számára
- tehetséggondozó foglalkozások
- sportkör
- gyógytestnevelés
- személyre szabott részképesség fejlesztő foglalkozások

Felső tagozat, gimnázium:

- tanulószoba
- emelt szintű érettségire felkészítés (11-12. osztály) minden tárgyból igény szerint
- korrepetálás egyes szaktárgyakból
- szaktárgyi szakkörök igény szerint
- énekkar
- színjátszó kör
- sportkör (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, atlétika, stb.)
- gyógytestnevelés
- számítástechnika
- önképzőkör
- igény szerint megszervezett egyéb foglalkozások, amelyeket a tanárok az iskolavezetés engedélyével meghirdetnek

Versenyek: A diákok lehetőleg minél több versenyen, és más bemutatkozási lehetőségen vesznek részt. Indulnak a katolikus iskolák számára rendezett egyházmegyei és országos szaktárgyi és sport versenyeken, valamint a központilag szervezett versenyeken. Ennek konkrét programját a szakmai munkaközösségek határozzák meg éves munkatervükben. Az iskola szükség esetén részt vesz versenyek megrendezésében is. Ilyen a Dugonics András Matematika Verseny és a Katolikus Iskolák Természetismeret Versenye. Az iskola kórusa minden évbe részt vesz a Piliscsabai Egyházzenei Napokon.

12.8 Az érettségi választható vizsgatárgyai

Iskolánk a következő tárgyakból vállalja a diákok középszintű és emeltszintű érettségire való felkészítését:

Magyar nyelv és irodalom,
Matematika,
Történelem,
Angol,
Német,
Francia,
Olasz,
Latin,
Fizika,
Kémia,
Biológia,
Földrajz,
Informatika,
Ének,
Rajz,
Testnevelés.

A diákok a helyi tantervben foglaltak teljesítésével a középszintű érettségire felkészítést nyernek. Az emeltszintű érettségire az emeltszintű érettségi előkészítő készít fel, amelyet a diákok 11-12. évfolyamon választanak két tárgyból. Az előkészítők anyaga az emeltszintű érettségi követelményrendszeréhez igazodik.

12.9 A középszintű érettségi témakörei

A közép- és emelt szintű érettségi vizsga témaköreit a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza. Az egyes tárgyak vizsga témaköreit a helyi tantervi rendszerben minden tantárgyhoz kapcsolva megadtuk.

A tanuló abból a tantárgyból tehet érettségi vizsgát, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja (100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet: Az érettségi vizsga szabályzatáról).

13. A diákok teljesítményének mérése, értékelés

13.1 Alapelvek

Az iskolai munkában kulcsfontosságú kérdés, hogy hogyan kaphatunk adekvát visszajelzést a tanár és a tanuló teljesítményéről. Mind a tanuló, mind a tanár várja, hogy értékeljék munkáját. Ez akkor működik megfelelően, ha a mérés és értékelés kiszámítható, az egész iskolában összehasonlítható, ugyanakkor mégis személyre szabott. A diákok értékelésének három formáját alkalmazzuk az iskolában: szóbeli feleltetés, írásbeli dolgozat (ez lehet egy leckére koncentráció, illetve egy egész témakört átfogó), vizsga. A diákok teljesítményének védelmében egy nap legfeljebb 2, egy héten legfeljebb 4 nagydolgozat íratható. A nagydolgozatokat a tanár köteles a diákoknak legalább egy héttel előre bejelenteni, és az osztálynaplóban is előre jelezni, hogy a torlódást el lehessen kerülni.

A tanárok munkájának értékelésére az iskola vezetése, a tagozatvezetők és munkaközösség-vezetők előre meghatározott rend szerint órákat látogatnak, és ezeket szakmai szempontból értékelik.

13.2 Jutalmazás és büntetés

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, a kiemelkedő teljesítmény elismerése, megerősítése. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és az megdicsérettel számá- ra. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, különösen kisgyermekkorban, ám szerepe később sem lebecsülendő. Éppen ezért megfelelő időben és helyes mértékkel kell alkalmazni.

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát (szakkör, verseny stb.) szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza a tanév végén. Ezek a dicséret az osztálykönyvbe, a törzskönyvbe és a bizonyítványba is bekerülnek.

A diákok iskoláért, osztályközösségért végzett pluszfeladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ezeket a dicséretet az ellenőrzőbe és az osztálykönyvbe kell bejegyezni, és a havi, illetve az év végi magatartás- vagy szorgalomjegybe is be kell számítani.

A legeredményesebb tanulók könyv-, vagy egyéb tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet a tanév végén ünnepélyes körülmények között adunk át.

Kimagaslóan példamutató magatartásáért, az iskoláért végzett kiemelkedő közösségi munkájáért a diák tantestületi dicséretben részesíthető, ha azzal a testület többsége egyetért.

A büntetés alkalmazásának akkor van értelme, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása, és a diák helyes irányba terelése.

A büntetésnek negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésére, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldhatóak meg büntetés nélkül, hiszen egyrészt nincs minden esetben idő kivárni, amíg a tanuló a helyes magatartást megéri, és az belsővé válik, másrészt csak ily módon tudjuk felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat tiszteletben tartatni.

Az alapvető viselkedési szabályok vagy a házirend ellen vétő diákok a vétek súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembevételével az alábbi módon büntethetőek:

Szóban: elbeszélgetés a szaktanárral, az osztályfőnökkel, az igazgatóval, megbeszélés a szülővel,

Írásban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés, intés vagy megrovás.

Ezek a súlyoknak megfelelően a havi és az év végi magatartás-, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek, és minden esetben bekerülnek az osztálykönyvbe és az ellenőrzőbe. Tudomásulvételét a szülő aláírásával jelzi.

Különlegesen minősített esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására. Határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák másik osztályba való áthelyezése, az iskolából való eltanácsolása, vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket megfelelő időben írásban értesíteni kell.

13.3 Ellenőrzés, értékelés, osztályozás

Az ellenőrzés, értékelés, osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, valamint önnevelésre készítet.

Az objektív, igazságos értékelés, osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanuló adott teljesítményét egyéni képességeihez, korábbi munkájához is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, a bizalomra kell, hogy épüljön.

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra és füzetvezetésre is.

Bármely tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái a tantárgytól, a tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség elsőbbségét. Még az olyan tárgyak esetében sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés, amelyek fő munkamódszere az írásbeli feladatok megoldása. A tanév során írandó nagy- vagy témazáró dolgozatok számát az egyes tantárgyak helyi tanterve évfolyamonként határozza meg.

A félévi és év végi minősítés, osztályozás nem lehet mechanikus művelet. A záró osztályzatnak tükröznie kell a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, fejezze ki a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét teljes jogkörrel és felelősséggel a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza.

Az értékelés a 2. évfolyam évvégétől kezdve a hagyományos ötös fokozatú osztályozási rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg. Az általános iskola 1-2. osztályában az évközi teljesítményeket a tanító egyéni módon, szövegesen és érdemjeggyel értékeli, minősíti.

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékelést a pedagógus vagy a tanuló jegyzi be az ellenőrző könyvbe, és a tanár kézjeggyel ellátja. A szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntés-

sel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

13.4 Magatartás

A példás magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet betartja és másokkal is betartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. A tanárok 90–95%-a példásnak tarja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

A jó magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában ha nem is kezdeményezőként, de tevékenyen részt vesz. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Vigyáz iskolája, közössége értékeire és jó hírverére. Magatartáskultúrája legfeljebb esetenként kifogásolható.

A változó magatartású tanuló viselkedésével szemben komoly kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közösséggel szembeni felelősségtudata hiányos, az iskola támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak iránnyítással és nem szívesen vállal részt. A közös programokról többször is igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias, hangneme kifogásolható. Indulatait nem mindig képes fékezni. A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesült.

A rossz magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, a többiek munkájának eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesült.

A magatartásjegy megállapításakor figyelembe vesszük az igazolatlan hiányzások, valamint a késések számát.

13.5 Szorgalom

Példás a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra rendszeresen és lelkiismeretesen, képességeihez és körülményeihez mérten a lehető legjobban felkészül, az órai munkában tevékenyen részt vesz. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken. Képességeinek esetleges hiányosságait szorgalmával, akaratát megfeszítve sikeresen tudja pótolni.

Jó a tanuló szorgalma, ha elért átlageredménye képességeinek megfelelő és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de a jobb eredmény elérése érdekében akaratának különleges megfeszítése nem tapasztalható.

Változó a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként tapasztalható a megfelelő igyekezet. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

13.6 Az írásbeli beszámoltatás formái és rendje

Az iskolai írásbeli beszámoltatások fajtái a következők:

- Írásbeli felelet
- Témazáró dolgozat
- Év végi összefoglaló dolgozat

Írásbeli feleletet a tanár előzetes bejelentés nélkül írathat az órán. A megoldandó feladatok az aznapra feladott tananyaghoz kapcsolódhatnak, esetleg ismétlő kérdés is lehet benne. A kidolgozá-

sához szükséges idő általában 5–15 perc. Az írásbeli feleletre kapott jegy súlya egyenértékű a szóbeli feleletével.

A témazáró dolgozat egy témakört összefoglaló, átfogó tudást mérő dolgozat. Minden esetben összefoglalás előzi meg. A témazáró dolgozatot legalább egy héttel előtte be kell jelenteni a diákoknak, hogy legyen idejük az eredményes felkészülésre. Témazáró dolgozathoz egy héten maximum négyet lehet íratni, egy napon maximum kettőt. A dolgozatra kapott érdemjegyet a szaktanárok általában két feleletjeggyel egyenértékűnek veszik.

Az év végi összefoglaló dolgozat több témakört is átfog, szintetizálja a diákok éves tudását. Mindig az év végi ismétlés szerves része. Súlya a témazáró dolgozathoz hasonló.

A gimnázium 7. és 10. évfolyamán megtartott szintfelmérő vizsga érdemjegyei, amely az írásbeli és a szóbeli vizsgán nyújtott teljesítmény alapján kerül megállapításra, az év végi érdemjegy megállapításánál a nagydolgozattal egyenértékű jegyet képviselnek.

A diákok a fentieken kívül kaphatnak projekt feladatokat, amelyek eredményét egy házi dolgozatban rögzítik. A feladatokat az osztályban tanító tanárok szinkronizálják, hogy ne okozzanak túlterhelést.

14. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése

Csoportbontások

A magas szintű és hatékony nevelő-oktató munka érdekében egyes tantárgyakat csoportbontásban tanítunk:

- idegen nyelvek (4-12. évfolyam: angol, német, 9-12. évfolyam: angol, francia, olasz)
- testnevelés (9-12. évfolyamon nemek szerint)
- technika (5-8 évfolyamon nemek szerint)
- számítástechnika, idegen nyelvvel bontva (ha az osztály létszáma meghaladja a 20 főt)
- hittan (1-12. évfolyamon felekezeti hovatartozás szerint)
- emeltszintű érettségi előkészítők (fakultációk) 11-12. évfolyamon

Egyéb foglalkozások

Ha tanárok pedagógiailag szükségesnek látják, korrepetálást és szakkört szerveznek a tanév elején. A szakkörökre a jelentkezés után a diákoknak kötelező járniuk. A korrepetálások, szakkörök indítására az igazgató ad engedélyt elegendő számú jelentkező (általában legalább 5 fő) esetén.

Jelentkezés a választható tantárgyakra

Az iskolában a Pedagógiai programban foglaltak szerint folyik az oktatás. Tantárgyak választására a következő esetekben van módja a diákoknak:

Az első idegen nyelv oktatása 4. osztályban kezdődik. A tanulók a szüleik jóváhagyásával angol és német nyelv között választhatnak. A választásba az iskola vezetése csak akkor szól bele, ha a két nyelvi csoport létszáma nagyon aránytalan. Ebben az esetben a szülők az osztályfőnök és a nyelvtanárok az iskolavezetés segítségével megállapodnak az arányos elosztásban. Az osztályfőnök az előző tanév végén felmérést végez, a választás a tanév kezdetekor válik véglegessé.

Gimnáziumban 9. osztályban kell a második idegen nyelvet választani az angol, francia és olasz közül. A választás elve és menete megegyezik az első idegen nyelv választásával.

11-12. évfolyamon az iskola a pedagógiai programjának megfelelően heti 2x2 órában emeltszintű érettségi előkészítő foglalkozást tart. Az iskola április 15-ig a fenntartóval való egyeztetés után hirdeti meg a következő tanév foglalkozásait. 10. és 11. osztályban május 20-ig írásban nyilatkoznak a diákok és kiskorú diák esetén a szülők is, hogy mely tárgyakat választják. A választott tantárgy órái a diák számára kötelezőek. Változtatni csak a tanév végén lehet.

15. Nemzetiségi kultúra oktatása

Piliscsabán német, szlovák és cigány nemzetiség él. Mindhárom kisebbség rendelkezik kisebbségi szervezetekkel, nemzetiségi önkormányzattal. Az iskolában a nemzetiségi ismereteket a Hon-és népismeret, Történelem és Földrajz tantárgyakba ágyazottan tanítjuk. Osztályfőnöki órán a más népek kultúrájának megismerése, valamint a tolerancia témakörénél szintén előkerül. A pontos tananyagot a helyi tanterv a megfelelő tantárgyaknál szabályozza.

16. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A hatályos jogszabályok értelmében a nevelési-oktatási intézménynek gondoskodnia kell az általános iskolában 3. osztálytól és középiskolában évente két alkalommal a tanulók fizikai állapotának méréséről.

A felmérés célja:

- A pedagógus és a tanuló is pontos képet kap a felmért eredményekről, és annak pozitív, illetve negatív változásairól.
- Segíti a tanulókat abban, hogy képességeiket, teljesítményüket megismerjék. Önismeretre nevel, és motiválja őket a jó kondíció megtartására és továbbfejlesztésére.
- A felmért eredmények információt nyújtanak a testnevelés tanárnak arról, hogy milyen területeket kell fejleszteni, súlypontosítani, milyen hiányosságokat kell leküzdeni a kondicionális-koordinációs képességek területén.
- A felmérési adatok összehasonlíthatók más iskolák eredményeivel.

A tanulók fizikai állapotának felmérése, fejlesztése nem kizárólag a testnevelő tanár felelőssége, hanem közös érdeke a gyerekeknek, szülőknek, iskolának, társadalomnak, hiszen csak egészséges ember képes alkotni és dolgozni. A fizikai erőnlét nemcsak a testnevelés órákon fontos tényező, hanem az egészséges életmódra nevelés, és az általános jólét szempontjából is elengedhetetlen feltétel.

Iskolánkban a HUNGAROFIT-teszt felmérését alkalmazzuk. A felméréseket a 3-12. évfolyamos tanulókkal évente két alkalommal végeztetjük el, a komplexitás érdekében kiegészítő felméréseket is alkalmazunk.

HUNGAROFIT-teszt

- Cooper-teszt (12 perces futás) – az aerob állóképesség mérésére;
- Helyből távolugrás – az alsó végtag dinamikus izomerejének mérésére;
- Hasonfekvésből törzsemelés – a hátizom erő-állóképességének mérésére;
- Hanyattfekvésből felülés (térdérintéssel) – a csípőhajlító és a hasizmok erő-állóképességének mérésére;
- Fekvőtámaszban karhajlítás – a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére.

Kiegészítő felmérések

- Távolugrás (5-12 évfolyam)
- Kislabda hajítás (5-8. évfolyam)
- Függeszkedéssel haladás a bordásfalon (5-12. évfolyam)
- Kötélmászás függeszkedéssel (5-12. évfolyam, fiúk)
- Kötélmászás (5-12. évfolyam, lányok)
- Súlylökés (8-12. évfolyam) – lányok is?
- Rövidtávfutás (5-12. évfolyam)
- Cooper úszás (úszás vizsga)

17. Az iskola környezeti nevelési programja

Célunk, hogy a tanulók megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőivel együtt. Legyenek tisztában hazánknak a világban elfoglalt helyével, nemzeti értékeinkkel, kedvező és kedvezőtlen földrajzi és környezeti adottságainkkal. Fokozatosan fejlesztjük a tanulók földrajzi-környezeti gondolkodását. A tanítás során a jelenségek, folyamatok vizsgálatát az általánosítás, majd az összefüggések megláttatása követi, továbbá ezek átfogó rendszerként való értelmezése. Ennek érdekében minden jelenséget és folyamatot a változások, kölcsönhatások összefüggéseiben kell bemutatni, megláttatva azok lehetséges következményeit is. Ki kell alakítani a mindennapi életben szükséges térbeli és időbeli tájékozódási képességeket. Ezért a tanítás során az ismeretnyújtó módszerek mellett az ismeretszerző módszereknek kell előtérbe kerülniük. A jövő kihívásai alapvetően földrajzi problémákból indulnak ki. Ezért a földrajz tantárgy feladata, hogy alakítsa a tanulók környezet iránti érzékenységét, felismertesse velük a helyi, a regionális és a globális problémákat, a környezetre és az emberre veszélyes folyamatok mérséklésének, megakadályozásának szükségességét, lehetséges módjait.

Fontos cél, hogy a tanulók megértsék napjaink földrajzi-környezeti jelenségeit, folyamatait, így kifejlődjön bennük a közösségük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

A természetismeret és földrajz tantárgy, illetve a hozzájuk kapcsolódó szakkörök óraszámát évfolyamonként az iskola tantervének órafelosztása tartalmazza.

17.1 A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Tanórába integrált programok

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a kapcsolódó környezetvédelmi kérdéseket. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket alkalmazva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk. Így lehetőség nyílik az élményszerű tanításra.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint csak így lehet okosan, átgondoltan és hatékonyan tenni a környezet megóvásáért.

Tanórán kívüli programok

- A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat (pl. Kitaibel Pál Biológiaiverseny, kémiaversenyek, Herman Ottó Verseny).
- Faliújságot szerkesztünk, kiállítást rendezünk, vetélkedőt szervezünk jeles alkalmakra (pl. a Föld Napjára, a Madarak és Fák napjára).
- A Szülői Munkaközösséggel együttműködve minél kiterjedtebb körben igyekszünk megszervezni a szelektív hulladékgyűjtést (papír, elem, műanyag, elektronikus hulladék stb.)

17.2 Konkrét környezetnevelési célok

A környezeti neveléssel kapcsolatban az alábbi célokat tűzzük magunk elé:

- az egészségnevelési program fontosságának tudatosítása,
- a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához,
- továbbképzés szervezése a tantestületen belül, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása,
- a legújabb környezetnevelési szakirodalom feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése,

- a kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése, és a kétszintű érettségi vonatkozó részeire való felkészítés,
- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl. az ember és környezete, kapcsolatok más szaktárgyakkal, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei),
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti és az épített környezetre, illetve az emberre),
- multimédiás módszerek alkalmazása a szakórákon.

17.3 Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel új eszközöket kell beszerezni. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Gondoskodni kell arról, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális, illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

18. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

18.1 Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekvédelem feladata, hogy a gyermeket körülvevő elsődleges környezet (család) és a másodlagos környezet (iskola) harmonikus működését, együttműködését támogassa; a konfliktusokat megelőzze, valamint a már kialakult problémák megoldását segítse.

A gyermek biológiai és pszichés fejlődése azon múlik, hogy milyen az a közeg, amelyben él. A harmonikus fejlődéshez biztonságot nyújtó emberi kapcsolatokra, szeretetteljes légkörű családra, a szeretetből fakadó rend, fegyelem és teljesítmény egyensúlyát megteremtő iskolára van szüksége. Iskolánkban arra törekszünk, hogy mindezeket szem előtt tartva autonóm, egészséges, dönteni tudó keresztény embereket neveljünk.

Sajnálatos módon manapság a családok igen nagy hányada nem tudja, vagy nem akarja a nevelésben rá váró elsődleges szerepet betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de teljes mértékben képtelen a családi nevelés hiányát pótolni.

Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. Közismert tény, hogy egy-egy család válsága, a szülők válása esetén a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerülnek. Ebben a helyzetben megkülönböztetetten fontos a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

Iskolai szinten a teendőket a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Munkájába három problémakör tartozik:

- szociálisan rászoruló gyerekek,
- családi gondokkal küszködő gyerekek,
- képességhiányos, pszichés zavarral küszködő gyerekek.

Ez a három terület sokszor összefügg egymással. Minden esetben megfelelő szűréssel, majd arra épülő mentális és szociális segítségnyújtással, felzárkóztatással lehet a komolyabb bajt megelőzni, a fejlesztést elkezdeni. A munka fő célja a prevenció, azaz a gondok olyan stádiumban való felismerése, amikor a baj még megelőzhető.

18.2 Családi gondokkal küszködő gyermekek

A gyermeket traumák érhetik a családban az esetlegesen előforduló betegségek, halálesetek kapcsán. Ilyenkor segíteni kell a gyászt feldolgozni, szükség esetén anyagi segítséget nyújtani.

Nagyobb a gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem nyújt megfelelő erkölcsi hátteret, ahol a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezt legtöbbször a tanuló rendhagyó magatartása jelzi, amelyet általában csak megkésve lehet felismerni. Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

Nagy tragédia a gyermek életében a házassági krízis, a válás körüli válság. A gyermek számára nem nyújt elegendő biztonságot, ha a szülők szeretik őt, neki arra is szüksége van, hogy egymást szeressék. Ha ennek az ellenkezőjét tapasztalja, ha otthon nem talál biztonságot, úgy érzi, veszélyben van, ezért szorongás vesz erőt rajta. Miután nem lát maga előtt lehetőségeket, bandákba, semmittevésbe, céltalanságba menekül. Sokszor ez az út vezet a dohányzás, az italozás, a kábítószer és a bűnözés felé.

Megelőzési lehetőségek:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés: segítség a személyes problémák megoldásában,
- kapcsolattartás a családdal,
- segítség a hiányosságok pótlásában,
- korrepetálás (a nevelési, beilleszkedési zavarokkal küzdők külön segítése),
- a tehetséges tanulók külön segítése,
- a továbbtanulás lehetővé tétele,
- művészeti oktatás,
- sport.

Az iskola gyermekvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart az Önkormányzat szociális bizottságával és a megfelelő családvédelmi intézményekkel is.

18.3 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Az iskola a felvételi eljárása során a hatályos jogszabályokkal összhangban előnyben részesíti azokat a tanulókat, aki hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetűek, amennyiben a szülők és a diák elfogadja az iskola egyházi jellegét, nevelési alapelvét, amelyet az iskola a felvételi eljárás során vizsgál.

E gyerekek fejlődését a gyermekvédelmi felelős figyelemmel kíséri, és szükség esetén megbeszélést kezdeményez a tanárokkal, osztályfőnőkkel, iskolavezetéssel, vagy a helyi családvédelmi szervekkel.

18.4 Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek

Az iskolába érkező elsős, vagy más alsó tagozatba járó gyermeket a tanév elején az iskola fejlesztő pedagógusa megvizsgálja. Ha valamilyen tanulási problémát diagnosztizál, megbeszéli az esetet a diák tanítónőjével és szüleivel. Kisebb gond esetén a fejlesztő pedagógus délutáni egyéni, vagy kiscsoportos foglalkozás keretében fejleszti a gyermeket. Nagyobb gond esetén szakértői bizottság elé utalja a gyermeket, majd a szakvélemény ismeretében fejleszti őt. Amennyiben a gyermekről a szakvélemény megállapítja, hogy SNI-s, vagy BTM-es, akkor fejlődését külön figyelemmel kíséri.

Az iskola minden szakértői bizottság által megvizsgált gyermektől bekéri a szakvéleményt, hogy az a munkát segítse. Figyelemmel kíséri azok érvényességét, és a lejárát előtt időben figyelmezteti a szülőt a felülvizsgálat szükségességére.

Amennyiben a szakvélemény a diák felmentését javasolja valamely tantárgyban az értékelés alól, akkor az iskolavezetés az osztályfőnök és a fejlesztő pedagógus véleményének meghallgatása után dönt a felmentésről, amely döntésről a szülőt írásban is értesíti. Hasonlóan járnak el, ha egy diák az érettségi valamely része alól kap mentességet.

18.5 Szociális gondokkal küzdő gyermekek

A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Rászorultságuk felismerése után az iskola a községi önkormányzatnál kezdeményezi a megfelelő segélyekben való részesítésüket. Ezek formái a következők lehetnek:

- étkezési hozzájárulás,
- tanszersegély,
- alkalmi segély (osztálykirándulás, nagyobb kiadás esetén),
- rendszeres nevelési támogatás,
- iskolai, alapítványi támogatás.

19. További pedagógiai feladatok

19.1 Az iskola kulturális élete

A diákok nemcsak a tanórán, hanem azon kívül is több formában ismerkedhetnek a kultúrával. Ennek érdekében rendszeresen szervezünk múzeum- és színházlátogatásokat. Minden évben néhány alkalommal hangversenyt tartunk neves művészek fellépésével. Az iskolaújságban helyet biztosítunk zsongéik megjelentetésére, a karácsonyi és az iskolanapi műsor színvonalát szavataikkal, muzsikájukkal emelhetik. Az osztály vagy iskolai szintű szórakoztató rendezvényeken is nagy gondot fordítunk arra, hogy a kikapcsolódás is színvonalas legyen, eközben egymást és önmagukat mind jobban megismerhessék.

19.2 Az iskola vallási élete

A tanév jeles napjai:

- VENI SANCTE
- TE DEUM
- Lelki nap: előadás, gyónás, szentmise, zarándoklat (karácsony, húsvét, pünkösd)
- Megemlékezések (Szent Gellért, hamvazó szerda, Páduai Szent Antal)
- Osztálymisék és iskolai misék
- Gyónási lehetőség: első péntek

A tanítás előtt negyed órával minden nap közös imádságot tartunk a különböző korcsoportok számára, amelyen minden tanuló részt vesz. Az imádság közös énekből, Szentírás, vagy más vallási irodalom olvasásából, annak magyarázatából, végül a Miatyánkból áll. Az imádság formáját minden imát vezető tanár maga alakítja ki. Fontos, hogy mindig szem előtt tartsuk a diákok lelki igényét is.

Az iskola a hittanórákon a harmadik osztályos diákokat felkészíti az első áldozásra. Lehetőleg minden gyermek a saját plébániáján lesz elsőáldozó. Az elsőáldozást a harmadik osztály hitoktatója a plébánossal együtt szervezi. A felső gimnazista diákok számára bérmálási előkészítőt szervezünk. A bérmáláson a diákok együtt vesznek részt.

19.3 Nemzeti ünnepek és más iskolai rendezvények

- Nemzeti ünnepek és emléknapok (1848-as forradalom, aradi vértanúk, 1956-os forradalom, a kommunizmus áldozatainak és a holokauszt áldozatainak emléknapja, Nemzeti Összetartozás Napja)
- adventi vásár, farsang
- szalagavató, ballagás
- Szent Antal Nap
- Szent Antal Akadémia
- Ki mit tud?
- iskolai sportnap
- táncház

Adventben az iskola adventi kézműves foglalkozást és vásárt szervez, amelyen a diákok saját készítésű ajándéktárgyaikat árulják. A vásár bevételét részben közösen megállapított karitatív célokra, részben minden osztály a saját céljaira (kirándulás, színházlátogatás stb.) használja fel.

Az iskola a nagybőjt előtt farsangot szervez külön az alsó és külön a felső tagozatosoknak. A farsangon jelmezbemutató, tombola, néptánc és társastánc is van.

Június 13-án tartjuk Szent Antal emléknapiját, amelynek célja a kötetlen ismeretszerzésen túl a gyerekek képességeinek bemutatása, közös együttlét, sportolás gyerekekkel, tanárokkal, szülőkkel.

A Szent Antal Akadémián diákok és tanárok egy-egy általuk fontosnak tartott témáról tartanak előadást az iskola közösségének korosztály szerinti bontásban. Itt van lehetőség arra, hogy olyan oldalról mutatkozzanak be, amelyre évközben a tanítás ideje során nem jut lehetőségük. A sorozatot egy-egy meghívott művész vagy tudós szokta lezárni. A Szent Antal Akadémia időpontját az éves program határozza meg.

Iskolánk minden tanévben tantestületi kirándulást, illetve lelkigyakorlatot szervez a tanárok számára. Ezek idejét az éves tervben rögzítjük. Általában a nevelési értekezletet is ennek keretében tartjuk meg.

19.4 Kirándulások

Az osztálykirándulások alsó tagozaton általában két-, háromszor egy naposak, a felső tagozaton két-három naposak, amelyet lehetőleg az utolsó tanítási hétre szerveznek. A kirándulások nem kötelezőek, de igyekszünk alapítványi és egyéb forrásokból biztosítani, hogy minden gyermek részt tudjon azokon venni. A kiránduláson részt nem vevő diákoknak tanítást szervezünk ezekre a napokra.

Alapelv: az iskola minden diákja ismerje meg Magyarország minden nagyobb tájegységét, mire elhagyja az iskolát. Először a szűkebb környezetet, a lakóhelyhez közelebb eső vidékeket kell megismerni alsó tagozatban, majd felsőben az ország távolabbi pontjait. A felső gimnáziumi osztályokban ajánlatos a Kárpát-medence országhatáron túli tájait is meglátogatni.

Az osztálykirándulásoknak több célja is van.

1. Ismeretszerzés, a haza megismerése – hazaszeretetre nevelés (történelem, magyar irodalom, művészettörténet)

2. Közösség formálása, közösség a nevelővel (osztályfőnök)

3. Természeti környezetünk megismerése, annak szeretete, védelme (természettudományos tantárgyak).

4. Turisztika, testedzés, sport (testnevelés, tánc, ének-zene)

A kirándulásokat ezért változatosan ajánlott összeállítani, ne csak egy-egy részterületet töltsünk ki. Legyen benne városnézés, kirándulás, játék, sport, fürdés, stb.

Lehetőleg több naposat tervezzünk, igyekezzünk minél több értékes élményt szerezni diákjainknak! Célszerű szállásnak plébániát, vagy másik egyházi iskolát választani, így olcsóbban talán többször is mehetünk egy évben, és nem az idegenforgalmi ipart szolgáljuk ki, továbbá ezáltal egyszerűsége neveljük a diákokat. Az egyházi környezetnek fegyelmező ereje is van.

Mivel az osztálykirándulások meghatározott tematikával rendelkeznek, számozott tanítási napnak vehetőek.

19.5 Táborok

Minden iskola életében fontos események a nyári táborok. Ezek célja nemcsak a gyermekek üdültetése, hanem a nevelés fontos eszközei. A tanár és a diák egészen más szituációban találkozhat, élhet együtt. Így olyan kérdések is felszínre kerülhetnek, amelyek megbeszélésére az iskolai időben nincs lehetőség. Az iskola a következő táborok szervezését szorgalmazza:

- Nyári állótábor főleg alsó tagozatosoknak
- Vándortábor
- Kerékpáros tábor
- Vízi tábor
- Lelkigyakorlatos tábor

- Sítábor
- Kórustábor
- Néptánc-tábor
- Erdei iskola
- Természetbúvár tábor
- Cserkész-tábor – a cserkészcsapat szervezésében

Természetesen e táborokat mindig az igényekhez és a lehetőségekhez kell igazítani. A szállást sok esetben plébániákon oldjuk meg. Ezzel nemcsak olcsó megoldásokra törekszünk, hanem az ebben rejlő nevelési lehetőséget is igyekszünk kihasználni.

19.6 Testvériskolai kapcsolatok

Iskolánk 1997-ben épített ki testvériskolai együttműködést a Rév-Komáromi Marianum Énekes Alapiskola és Gimnáziummal. Azóta több közös rendezvényen vettünk részt. A kárpátaljai aklihegyi általános iskolával és az erdélyi etédi iskolával 2000 tavaszán, a horvátországi laskói iskolával 2003-ban, a szerbiai Bácskertessel 2004-ben vettük fel a kapcsolatot. Az elmúlt években minden tavasszal valamelyik iskolában találkoztunk, és közösen vettünk részt különböző kulturális, sport rendezvényeken, ismerkedtünk az adott tájegységgel, az ott élők életével.

Német nyelvterületen Zwickau-ban a Peter Breuer Gymnasiummal, Altöttingben a Maria Ward Gymnasiummal, Olaszországban Páduában az Istituto Barbarigo iskolával Franciaországban Vitree gimnáziumával van kapcsolatunk.

20. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladat célja, hogy a diákok a délelőtt szerzett tudásukat az otthoni munka során elmélyítsék. Ezért a házi feladatnak mindig szervesen kapcsolódni kell az órán tanultakhoz, illetve előkészíthetik a következő órát is. Mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy egy átlagos képességű tanuló számára teljesíthető legyen. Sajnos az óraszámok csökkenésével egyre kevesebb idő jut a tanórákon az anyag elmélyítésére, gyakoroltatására, ezért ezt sokszor otthon kell megtenni. Ebben az esetben mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a diák otthon, egyedül is megbirkózzon a feladattal. Alsó tagozatban hét végére csak annyi házi feladatot lehet adni, amelyet a diák péntek délután el tud készíteni, hogy a szombat, vasárnap teljes egészében a pihenést szolgálja.

21. Az alapfokú művészeti oktatás működése

21.1 Az alapfokú művészeti oktatás cél és feladatrendszere

21.1.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmas arra, hogy az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítsa a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, értékmegőrzés formáinak kialakítására.
2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismer-teti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

21.1.2 Az alapfokú népzeneoktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó népzenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek sajátos képességeinek fejlesztésé-re, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására. Az énekes és hangszeres népzene anyanyelvi szintű elsajátításával a hagyományos kultúra értékeinek tisztelésére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására ne-vel.
2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszer- és énektechnikai készsé-gek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.
3. A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait és hiteles megjelenítési módjait is-mer-teti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagí-tásával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

21.1.3 Az alapfokú táncművészeti oktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanu-lók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóké-ességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, hatá-rozottságra, érzelmi nyitottságra nevel. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljék a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.
2. A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a kü-lönböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figye-lembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésé-re, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képes-ségeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik táncttechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.
3. A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a tánc-művészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen ha-gyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehe-tőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

21.1.4 Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esz-tétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környe-zetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kézügyességet, technikai érzékenységet fej-leszti, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vi-zuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódnak tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és a különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.
3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

21.2 Felvétel az alapfokú művészetoktatásba

A művészeti iskolába speciális képességvizsgálat alapján iratkozhatnak be a tanulók. A felvételnél figyelembe kell venni, hogy a gyerekek joga, hogy alapfokú művészetoktatásban részesüljön.

21.2.1 A beiskolázás módja, a képességvizsgálat szempontjai

A tanulói jogviszony létesítésének feltételét a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet határozza meg.

A jelentkezés alapján felvételt nyert növendékek egy része az előképző osztályaiba iratkozik be. Az alapfok 1. osztályába jelentkező növendékeket a törvény 17. § (4) bekezdése értelmében szaktanárokból álló bizottság értékeli és a tanuló képességeit, készségeit felmérve javaslatot tesz az intézmény igazgatójának arra, hogy a jelentkező mely tanszakra alkalmas, valamint, hogy melyik évfolyamra vehető fel. A felvételi helyét és időpontját egy hónappal korábban, valamint a felvett és felvételt nem nyert növendékek listáját a felvételi eljárás után az intézmény székhelyén és telephelyein, valamint az iskola honlapján közzé tesszük.

A fel nem vett tanuló vagy nem felelt meg, vagy helyhiány miatt részesül elutasításban. Utóbbit irányíthatjuk más tanszakra, mint amire eredetileg jelentkezett, vagy várakozólistára kerülhet. Ez esetben, ha egy tanárnál bármilyen okból kimarad növendék, akkor annak a helyére fel lehet venni.

A felvételi során az újonnan jelentkező diákok alábbi képességeit vizsgáljuk:

A zeneművészeti ágazaton

- ritmusérzék
- hallásvizsgálat
- adott hangszerre való alkalmasság vizsgálata

A táncművészeti ágazaton

- Fizikai képesség –hajlékonyság, rugalmasság
- Koordinációs képesség – mozgásátvevő hajlam
- Ritmusérzék

Az alkalmassági vizsgálat célja a szintfelmérés és a csoportbeosztás elkészítése.

A képző- és iparművészeti ágazaton

A képzőművészeti ág felvételi je szóbeli és gyakorlati részből áll. A felvételi beszélgetés során, és az otthoni munkák bemutatásával képet kaphatunk a jelentkező tanuló motiváltságáról. A gyakorlati felvételi feladata egy szabadkézi rajz (grafika vagy színes kompozíció) elkészítése. Az adott feladat a tanulók korcsoportjának, életkori sajátosságainak megfelelő. Értékelési szempontok: kompozíció, anyaghasználat és az egyéni kifejező erő megfigyelése.

A jelentkezés alapján felvételt nyert növendékek egy része az előképző osztályaiba iratkozik be. (Az előképző elvégzése nem kötelező.) Az alapfok 1. osztályába jelentkező növendékek szaktanár javaslatára és az intézmény igazgatójának döntése alapján kezdenek el tanulmányaikat.

A zongora tanulását választó növendékeknél előnyben részesülnek azok, akiknek van hangszerük. Amennyiben a szülők egy év türelmi idő elteltével sem tudnak a gyermeküknek az eredményes tanuláshoz nélkülözhetetlen zongorát biztosítani, a gyermeket más hangszerre irányítjuk.

Érvényes művészeti iskolai bizonyítvánnyal felvételt kérő tanuló osztályba sorolására a felvételi bizottság tesz javaslatot. A művészeti iskolának biztosítani kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamismétléssel.

Az előkészítő osztályokba a felvétel jelentkezés alapján történik. Az alapfok 1. osztályába az előkészítő osztály elvégzése után az ott kapott értékelés alapján a növendék felvehető. Ha a tanuló előképző osztályt nem végzett, felvételéről – a bizottság véleménye alapján – az igazgató dönt. A továbbképző osztályba lépésre az alapfok sikeres elvégzését igazoló bizonyítvány jogosít.

21.2.2 Beiratkozás

A művészeti iskolába az új és a régi tanulóknak egyaránt minden évben be kell iratkozni. Régi tanuló a beiratkozásnál a bizonyítványát nyújtja be. A beiratkozás ideje: a tanévzárót követő két munkanap. A beiratkozásról szóló felhívást a beiratkozás előtt egy hónappal a helyben szokásos módon közzé kell tenni. Azok a tanulók, akik a beiratkozás napján elfogadható indok alapján nem tudnak megjelenni, azt a tanévnyitás előtti munkanapon, pótbeiratáskor megtehetik. Lakóhelyváltozás, vagy egyéb rendkívüli indok miatt a tanuló a tanév közben is kérheti felvételét, átvételét egy másik művészeti iskolába.

21.3 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az iskolában a tanulók teljesítményét, a követelmények teljesítését folyamatosan értékelni kell. Az osztályozás lehet részletes, a tanuló órai teljesítményének vagy részfeladatok teljesítésének minősítése. Osztályozhatjuk az egy hónapban nyújtott teljesítményt is. A rész-és havi osztályzatokat a tanár pedagógiai gyakorlata határozza meg.

Félév és tanév végén a tanuló féléves illetve egész évi munkáját kell osztályozni az előírás és teljesített követelmények alapján. Félévkor a növendék teljesítményét a szaktanár értékeli és osztályozza, tanév végén a zenei ágon a tanuló vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról. A néptáncosok év végi beszámolón, bemutaton közönség előtt adnak számot a tanultakról. Teljesítményüket a szaktanár értékeli. Képzőművészeti ágon a szaktanár értékelése után a tanulók kiállításon mutatják be egész éves munkájukat.

Az iskola felsőbb évfolyamába lépésének feltétele a tantervi programban előírt minimális követelmények teljesítése. Felsőbb évfolyamba csak az a növendék bocsátható, aki a főtárgyból és kötelező tárgyakból eredményes vizsgát (beszámolót) tett.

A tanuló részére kérelemre engedélyezhető egy vagy több évfolyam megismétlése, abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne.

A tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt egy alkalommal az évfolyam megismételhető.

Továbbképző osztályba az alapfok elvégzése után az a tanuló léphet, aki művészeti alapvizsgát tett.

Az iskola felsőbb évfolyamába lépésének feltételei:

A tantervi programban előírt minimális követelmények teljesítése.

Zeneművészeti ágon: legyen képes szóló, kamarazenei és zenekari anyag önálló, stílusos, színvonalas feldolgozására.

Táncművészeti ágon: legyen képes a tanult tananyag stílusos, harmonikus és koordinált bemutatására; az évfolyamokon tanult táncok sajátosságainak, a térformáknak és a lépésanyagnak pontos és helyes bemutatására.

Képzőművészeti ágon: feltétel az önálló kompozíciók alkotása, a foglalkozásokon való rendszeres részvétel, valamint a feladatok határidőre történő igényes elkészítése. Az egyes tanszakok

évfolyamonkénti minimális vizsgakövetelményeit a tantervi programok tartalmazzák. Az osztály elvégzését igazoló hitelesített bizonyítvánnyal jelentkezhet a tanuló a következő évfolyamba.

21.4 Évfolyamugrás

Tanulmányai során a növendék – szülői kérelem alapján – két osztály anyagát egy év alatt is elvégezheti, vagy indokolt esetben, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne, osztályát folytathatja. Az utóbbi esetben az osztályzat helyére „nem osztályozható” bejegyzés kerül, a tanuló szorgalom jegyet kap.

A tanuló képzési ideje alatt egy alkalommal – a tanulmányi követelmények nem-teljesítése miatt – évfolyamát megismételheti.

A magasabb osztályba lépésnek formai feltételei, illetve követelményei is vannak. Az érdemjegyet, értékelést és a mulasztások számát tartalmazó bizonyítványt és törzslapot a megfelelő záradékkal kell ellátni.

21.5 A tanulók tudásszintjének értékelési szempontjai

Alapkövetelmény, hogy életkorának és egyéni képességeinek szintjén legyen képes a tanuló stílusosan, értelmesen és kifejezően zenélni, táncolni, vizuális alkotást létrehozni. Az értékelés során figyelembe vesszük az évközi, órai munkában nyújtott teljesítményét és aktivitását; kitartását és szorgalmát; felkészülését és a vizsgán való szereplését.

21.5.1 A hangszeres tanulók értékelésének és minősítésének formái

Tantárgyi minősítések

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló szorgalmának értékelését és minősítését a főtárgy tanár végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét az ellenőrzőn keresztül rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az év végi osztályzat megállapításánál az egész évi teljesítményt kell figyelembe venni a naplóba beírt érdemjegyek alapján. A félévi és év végi osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell a bizonyítványon keresztül. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Szöveges értékelés előképző, zenekar, kórus, kamarazene, kötelező zongora tárgyakból:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- nem felelt meg.

A szolfézs előképző szorgalom jegyei megegyeznek a főtárgy szorgalom értékelésével, ahol az alapfok 1. osztályától a továbbképző befejezéséig a főtárgy, a magatartás és a szorgalom 5 érdemjegy fokozattal értékelhető. A főtárgy jegyek a térítési díj és a tandíj megállapításánál meghatározóak.

Adható főtárgy érdemjegyek („A” és „B” tagozaton az elvárások különbözhetnek):

- 5 (jeles): Az osztálynak megfelelő tudásszintű, fejlődésében kiegyensúlyozott, fogékony és muzikális, szerepléseken megbízható.
- 4 (jó): Változékony fejlődésű és fogékonyságú, anyagvégzése kb. 80%-os, muzikalitása tanári ráhatású, biztonsága nem tökéletes, viszonylag jó szereplő.
- 3 (közepes): Fejlődése lassú, osztálya minimum követelményét végzi el, tisztességes, korrekt, de nem tehetséges produkciót nyújt, megbízhatatlan szereplő.
- 2 (elégséges): Osztálya minimumkövetelményét sem teljesíti, együttműködésre képtelen. Alkalmatlansága miatt – a szülővel megbeszélve – el kell tanácsolni.

- 1 (elégtelen): A művészeti iskola gyakorlatában alig fordul elő, akkor is többnyire kötelező tárgyakból. Ebben az esetben a tanuló egy esetben javítóvizsgát tehet.

Adható szorgalom jegyek:

- 5 (jeles) osztályzatot kaphat az a tanuló, aki képességeihez, tehetségéhez mértén tanul, rendszeresen, pontosan készül a feladataira, eredményei megfelelnek a képességeinek.
- 4 (jó) osztályzatot kap az a tanuló, aki képességeihez, körülményeihez képest jól teljesít, érdemjegyei megközelítik a képességeit.
- 3 (változó) osztályzatot kap az a tanuló, akinek tanulmányi eredménye jelentősen elmarad a képességeitől. Tanulásban csak ritkán tanúsít erőfeszítést, kötelességeit csak figyelmeztetésre és erős tanári ráhatásra teljesíti. Három alkalmat meghaladó igazolatlan hiányzás esetén „változó”-nál jobb minősítés nem adható.
- 2 (hanyag) osztályzatot kap az a tanuló, aki rendszeresen készületlen, munkája megbízhatatlan, kötelességeit figyelmeztetésre sem teljesíti.

21.5.2 Néptánc tanszak értékelésének és minősítésének formái

Adható főtárgy érdemjegyek:

- 5 (jeles): Az osztályzatnak megfelelő tudásszintű, kiegyensúlyozottan fejlődő, pontosan kivitelezzi a mozdulatokat, előadásmódja megfelelő stílusú, jó a kifejezőkészsége, erőnléte, szerepléskor megbízható.
- 4 (jó): Változékony a fejlődése, fogékonysága, technikai biztonsága nem tökéletes, viszonylag jó szereplő.
- 3 (közepes): Fejlődése lassú, osztálya minimumkövetelményét végzi el, pontatlan a mozdulatok kivitelezése, mozgása nem fejlődött kellően, megbízhatatlan szereplő.
- 2 (elégséges): osztálya minimumkövetelményét teljesíti, együttműködésre képtelen. Alkalmatlansága miatt – a szülővel megbeszélve – el kell tanácsolni.
- 1 (elégtelen). Alig fordul elő. Ha mégis, akkor a tanuló egy esetben javítóvizsgát tehet.

Adható szorgalmi jegyek:

- 5 (példás) osztályzatot kaphat az a tanuló, aki képességéhez, tehetségéhez mértén dolgozik, rendszeresen, pontosan részt vesz a próbán.
- 4 (jó): változékony a teljesítése, fejlődése lassabb ütemű, a feladatokat sem teljesíti tökéletesen.
- 3 (változó): lassan fejlődik, a követelmények minimumát teljesíti, sok segítséget igényel, nincs önálló gondolata.
- 2 (elégséges): osztálya minimumát teljesíti, passzív, a segítséget sem fogadja el, fejlődésre képtelen.

21.5.3 Képzőművészeti tanszakok értékelésének és minősítésének formái

Adható főtárgy érdemjegyek:

- 5 (jeles): Az osztályzatnak megfelelő tudásszintű, kiegyensúlyozottan fejlődő, pontosan elkészíti munkadarabját, elméleti felkészültsége megfelelő, a házi kiállításokon aktívan részt vesz.
- 4 (jó): Változékony a fejlődése, fogékonysága, technikai biztonsága nem tökéletes, a házi kiállításokon részt vesz.
- 3 (közepes): Fejlődése lassú, osztálya minimumkövetelményét végzi el, alkotásai elkészítésénél nem veszi figyelembe a tanár utasításait.
- 2 (elégséges): Osztálya minimumkövetelményét teljesíti, együttműködésre képtelen. Alkalmatlansága miatt – a szülővel megbeszélve – el kell tanácsolni.

- 1 (elégtelen). Alig fordul elő. Ha mégis, akkor a tanuló egy esetben javítóvizsgát tehet.

Adható szorgalmi jegyek:

- 5 (példás): képességeihez, tehetségéhez mérten dolgozik, rendszeresen, pontosan készíti el a feladatokat.
- 4 (jó): körülményeihez, tehetségéhez képest jól teljesít, törekszik a feladatok jó megoldására.
- 3 (változó): tehetségétől, képességeitől messze elmaradnak az eredményei, igénytelenül oldja meg a feladatokat.
- 2 (hanyag): kötelességét figyelmeztetésre sem teljesíti, megbízhatatlan, rendszeresen megoldatlan marad a feladat.

21.6 Javítóvizsga és összevont beszámoló

Főtárgyból és kötelező tantárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját az igazgató állapítja meg. A javítóvizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulók szüleit értesíteni kell. Ha tanuló a javítóvizsgán nem jelenik meg, vagy a javítóvizsgán nem felelt meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg.

Összevont beszámolót rendkívüli haladás esetén a szaktanár javaslata és tanszékvezető véleménye alapján az igazgató engedélyezheti, kettő vagy több osztályból. A beszámoló anyagának 2/3 részben a magasabb osztály anyagából kell állnia.

21.7 Az alapfokú művészetoktatás óraterve

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által 1998-ban kibocsátott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-ban leírtakat, az iskola tantestülete az alapfokú művészeti oktatás számára módosítás nélkül kívánja megvalósítani az alábbi tanszakokon:

Zeneművészet: hegedű, brácsa, gordonka, zongora, magánének, furulya, fuvola, klarinét, kürt, trombita, harsona, tuba, gitár, harmonika, népi hegedű, népi furulya.

Táncművészet: néptánc

Képző- és iparművészet: kerámia

Ez a kiadvány tartalmazza az alapfokú művészetoktatásról szóló 27/1998.(VI.10.)MKM. rendelettel kiadott és a 32/1999.(VIII.18.) OM. rendelettel módosított kötelező követelményeket és tantervi programokat, kiegészítve a részletes, évfolyamonként meghatározott, javasolt tananyaggal, továbbá a kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzéket meghaladó, az optimális feladatellátást szolgáló ajánlott tárgyi feltételeket.

Az egyes művészeti ágak órafelosztása a következő:

A zeneművészeti szakág órafelosztása

A képzés ideje: 12 év – 2 év előképző, 6 év alapfok, 4 év továbbképző

Klasszikus zene

2+10 évfolyam (furulya, fuvola, trombita, gitár, zongora, hegedű, gordonka)

2+8 évfolyam (klarinét, kürt, harsona, tuba)

2+6 évfolyam (brácsa)

1+6 évfolyam (magánének)

Népzene

2+10 évfolyam (hegedű, furulya,)

	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy (szolfézs)			2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy (szolfézs, zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene)							2	2	2	2	2	2
Összesen	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Néptánc tanszak órafelosztása

A képzés ideje: 12 év – 2 év előképző, 6 év alapfok, 4 év továbbképző

Évfolyamok száma: 12

	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Főtárgy (néptánc)	2	2	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3
Folklorismeret					1	1	1	1				
Tánc történet									1	1	1	1
Összesen	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Képzőművészeti szakág órafelosztása

A képzés ideje: 12 év – 2 év előképző, 6 év alapfok, 4 év továbbképző

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Vizuális alapismeretek	2	2										
Rajz-festés-mintázás			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Műhely-előkészítő (kerámia)			3	3								
Műhelygyakorlat (kerámia)					3	3	3	3	3	3	3	3
Összesen	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

22. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének és oktatásának programja

Iskolánk felkészült arra, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását is vállalja, hogy e tanulók számára a közoktatási törvényben megfogalmazott módon többlettámogatást nyújtson, kedvezményeket biztosítson.

Iskolánk a teljes körű befogadásra, integrációra törekszik, ezért a tanulókat nem elkülönített osztályokban / csoportban, hanem a többi tanulóval együtt neveli-oktatja. Az SNI tanulók valamennyi tanórát együtt töltik osztálytársaikkal, velük együtt tanulnak. Külön foglalkozást – egyéni vagy csoportos foglalkozást csak a rehabilitációs, vagy fejlesztőfoglalkozások alkalmával szervezünk a számukra. Az együttneveléssel intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál mind az érintett tanulók, mind társaik számára: nyitottabbá, toleránsabbá válnak, és megtanulják az igazi felelősségvállalást egymás iránt. Az együttnevelés nem pusztán együttlétet jelent, hanem együttes cselekvést. Az együttes élmény - a közös tanulás - kölcsönös kapcsolatokat alakít ki és természetessé teszi a sérült tanulók jelenlétét a tanulóközösségekben.

22.1 A sajátos nevelési igényű gyermekek oktatási rendszere

Sajátos nevelési igényű (SNI) az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Intézményünk az Alapító okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi SNI gyermekek együttnevelését, befogadását vállalja:

- a) a beszéd fogyatékosok közül: a megkésett és akadályozott beszédfejlődésű, a pösze, a dadogó, a hadaró, a diszfóniás és az orrhangzós beszédű tanulókat,
- b) azokat a tanulókat, akik a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd. (pl. diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia, figyelemzavar).

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása, különleges gondozása érdekében iskolánk az alábbi pedagógiai rendszert építette ki, illetve az alábbi pedagógiai gyakorlatot folytatja:

A tanulási kudarcokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás. A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a prevenció elve érvényesül. Így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar.

Pedagógusaink – gyógypedagógus-logopédus segítségével – igyekeznek megismerni a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját, keresik a problémák okait. A fejlesztés, korrekció, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka.

A problémák korai feltárása érdekében a logopédus minden év elején szűrővizsgálatot végez az első osztályokban.

22.2 A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

1. Tanórán belül a tanítók által végzett feladatok
 - gyakori ismétlések beiktatásával segítik a felzárkózást és a tananyag alaposabb elsajátítását
 - differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítanak a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára
 - a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik a tanulási készségek és az önálló tanulás szokásainak kialakításában a tanulási technikák (szövegértés, olvasástechnika), megismerésében, alkalmazásában
 - felzárkóztató foglalkozásokat biztosítanak
2. Tanórán kívül a gyógypedagógus-logopédus által végzett feladatok
 - szoros figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését az iskolába kerüléstől fogva a zavar fennálltáig
 - a gyermekeket egyéni fejlesztési terv szerint részesíti terápiában, melyet az év eleji vizsgálat alapján készít el és a félévkor történő kontrollvizsgálatokat követően korrigál, ha szükséges

- kapcsolatot tart a gyermekkel foglalkozó tanítókkal, szaktanárokkal, és az iskolán kívül dolgozó segítő szakemberekkel, pl.: szakorvos, szurdopedagógus, gyógytornász, pszichológus, valamint a gyermeket vizsgáló nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal
- részképesség-zavar, diszlexia, diszgráfia esetén a gyermekek számára szükségleteikhez igazodó kiscsoportos, vagy egyéni fejlesztő foglalkozásokat végez heti rendszerességgel (például: pszichomotoros fejlesztést, grafomotoros fejlesztést, nyelvi- és beszédfejlesztést, diszlexia terápiát, egyéb készségfejlesztést), ahol a diagnózisnak megfelelő differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segíti továbbhaladásukat
- a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését a logopédiai terápia keretében valósítja meg

3. Egyéb felzárkózást segítő feladataink

- egyéni haladási tempó biztosítása
 - kevesebb és differenciált feladat adása
 - hosszabb felkészülési idő biztosítása
 - a tanuló képességéhez és tudásszintjéhez alkalmazkodó ismétlő-rendszerező foglalkozások
 - társas kapcsolatok kialakításának bátorítása az osztályközösségen belüli helyzetük, beilleszkedésük figyelemmel kísérése, a peremhelyzet elkerülése érdekében
 - az önállóság erősítése, az önálló tanulási módszerek megtanítása, szorgalmazása
 - énképük, önképük pozitív oldalainak az erősítése
 - szükség esetén további vizsgálatok biztosítása
 - szakértői vélemény alapján részleges felmentés adása (pl. idegen nyelv helyesírása alól), vagy az értékelés egyéni módjainak lehetővé tétele (pl. értékelés csak szóbeli felelet alapján)
 - nyílt napok szervezése, melynek során a szülők betekintést nyerhetnek a tanórai differenciálás lehetőségeibe, valamint a tanórán kívüli fejlesztő munkába
 - valamilyen probléma felmerülése esetén egyéni fogadóórák a szülők számára
- A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos és elengedhetetlen annak érdekében, hogy a szülők megértsék a rendszeres otthoni gyakorlás fontosságát, vagy egy részletesebb ki-vizsgálás szükségességét.

4. A fejlesztéshez rendelkezésre álló eszközeink

- szövegértés fejlesztését segítő tankönyvek
- számítógépes programok, CD-ROM-ok
- vizsgálatokhoz, mérésekhez szükséges eszközök, anyagok
- játékos fejlesztéshez szükséges eszközök
- tükör
- tornaszőnyeg, tornaszerek

22.3 Az SNI tanuló integrálásának a pedagógiai gyakorlata

1. a Szakértői Bizottság vizsgálatának előkészítése: pedagógiai jellemzés készítése, tantárgyi felmérések elkészítése
2. szülők tájékoztatása a vizsgálat szükségességéről, a tanulót megillető jogokról
3. az SNI tanuló szakértői vizsgálatának a nyomon követése

4. a tanuló számára a szakvéleményben előírt foglalkozás megszervezése, a szükséges tárgyi feltételek biztosítása
5. a szükséges határozatok meghozatala, a tanulót tanító pedagógusok tájékoztatása
6. A szakvéleményben előírt, szakirányú végzettségű gyógypedagógus, vagy fejlesztőpedagógus megbízása
7. a fejlesztőprogram, azon belül a rehabilitációs foglalkozások megindítása
8. a fejlesztési terv elkészítése, a fejlesztőfoglalkozások megindítása
9. a kontrollvizsgálatok megszervezése

A tanuló előmenetelének nyomon követése a következő lépésekben történik:

1. az iskolával való ismerkedés szakasza, az óvoda-iskola átmenet
2. a tanulmányi előmenetel értékelése és a szülőkkel, gyógypedagógussal való konzultáció, negyedéves időkeretben
3. az SNI tanuló kompetenciamérési eredményeinek a kiemelt elemzése. fejlesztési terv módosítása
4. a tudásszint felmérése 3. osztályokban, lemaradás esetén felzárkóztatás megindítása
5. pályaválasztás különös segítséggel

23. A sajátos nevelési igényű tanulók helyi tantervi követelményei

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: NAT) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott kiemelt nevelési, oktatási, fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó helyi tanterv elkészítésénél figyelembe vesszük:

- a közoktatási törvény, a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit
- a helyi önkormányzati intézményfenntartó minőségirányítási programját
- a szülők elvárásait és az általunk nevelt tanulók sajátosságait
- a sajátos nevelésű tanulók számára a fejlesztés a megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez, a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl (Ezek szerintem en m a felsorolás részei!)

23.1 Speciális elvek a sajátos nevelési igényű tanulók tanórai munkájának megszervezéséhez és a tantervi követelmények meghatározásához:

23.1.1 A beszéd fogyatékos tanuló

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengeséggel együttjáró rész-képesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszéd fogyatékoság körébe sorolhatók.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig - minden változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs nehéz-

ségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszédfigyelmesség a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Iskolánk a beszédfigyelmesség alábbi típusainak pedagógiai, logopédiai ellátását biztosítja:

- a) megkésett/akadályozott beszédfejlődés,
- b) pöszeség,
- c) orrhangzós beszéd,
- d) beszédritmus zavara (dadogás, hadarás),
- e) diszfónia

vagy ezek halmozott előfordulása.

A dadogás, a hadarás, a diszfónia serdülőkorban is jelentkezhet. Különös figyelmet érdemel ebben a korban a felnőtt beszédhang fokozatos kialakulásának óvó-segítő rendszere, ennek beépítése a pedagógiai teendők sorába.

23.1.2 A halmozottan beszédfigyelmeges tanuló

A beszédzavarok egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. A leggyakrabban a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés, a komplex nyelvi fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva.

Nem ritka a megkésett/akadályozott beszédfejlődés-hadarás-dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-, írászavar-kihatása is megmutatkozik. A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünetváltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője.

23.1.3 A beszédfigyelmeges, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

A beszédfigyelmeges, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai:

A beszédfigyelmeges tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a különleges gondozási igény feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.

- a. A beszédfigyelmeges tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.
- b. A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.
- c. A módszerek megválasztásakor az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevétele szükséges.
- d. A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e. Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a különböző beszédműveletek számos azonos, illetve közös elemből tevődnek össze, a fejlesztés a különböző átviteli megoldásokkal eredményesebbé tehető.
- f. A beszédfigyelmeges tanulók nevelése, oktatása megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- g. A súlyos beszédfigyelmeges tanulók fejlesztése intenzív és folyamatos.

- h. A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában - a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében - a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással. A helyi tantervben a bevezető szakasz időtartamának megnövelése - általában az első évfolyam tananyagának két tanévre történő elosztásával - indokolt lehet.

A NAT alkalmazása

A beszédfigyatekos tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A beszédfigyatekos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Énkép, önismeret

A személyiség fejlesztésében hangsúlyozott szerepet kap a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa, a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információszerezésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

Tanulás

Az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében van kiemelt szerepe.

Testi és lelki egészség

A nevelésnek, oktatásnak átfogó képet kell nyújtania arról, hogy a tanuló miként viszonyuljon beszédfigyatekosságához. Kiemelt feladat a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy a maradandó tünetekkel később is együtt tudjon élni.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Ha a tanulót állapota akadályozza, akkor az *Irányelvben* megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyag tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja. A *Magyar nyelv és irodalom*, a *Művészetek*, a *Testnevelés és sport*, valamint az *Élő idegen nyelv* fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszédfigyatekosság típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Néhány szempont azonban általánosítható:

- olvasás-, írástanítási módszerként beszédfigyatekos tanulók esetében a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs olvasástanítási módszer ajánlott;

- a súlyos beszédfigyelmetlen tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;
- az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Élő idegen nyelv

A beszédfigyelmetlenség típusához igazodó módszerek - pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek - elsőbbségét szükséges biztosítani.

Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció

A pedagógiai rehabilitáció tevékenységformái

- logopédiai egyéni és csoportos terápia
- szenzoros integrációs tréningek és terápiák
- kommunikációs tréningek

Az egészségügyi rehabilitáció formái

- foniátriai vizsgálat és ellátás
- gyermek-neurológiai vizsgálat és ellátás
- pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia
- gyógyúszás
- gyógytorna

23.1.4 Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében

A beszédfigyelmetlen tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszédtechnikai és tartalmi fejlesztést szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszédfigyelmetlenség eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

A beszédészlelés és beszédmegértés zavara

A beszéd-feldolgozási folyamat zavaráról akkor beszélünk, ha az elhangzott közlések azonosítása korlátozott, nem pontos, megértésük bizonytalan, akadályozott, az értelmezés kérdéses, gátolt. Nagyon súlyos a zavar, ha a beszéd-feldolgozás a gyermek, tanuló biológiai életkorához képest több mint 3 év, és a beszéd-feldolgozás összes részfolyamatát érinti.

A terápia célja:

Az elmaradott, illetőleg zavart beszédmegértés korrekciója, azaz az életkornak megfelelő folyamatműködés kialakítása, a következményes problémák csökkentése, megszüntetése.

A fejlesztés menetét meghatározó tényezők: az életkor, a beszédprodukció, a beszédészlelési és beszédmegértési zavar mértéke, a következményes problémák jelenléte és mértéke (olvasási, helyesírási nehézségek).

A rehabilitációs tevékenység GMP-diagnosztikára épül. Tartalma célzott beszélgetések és célzott verbális feladatok megoldása egyénileg, illetve kiscsoportban.

Megkésett/akadályozott beszédfejlődés

Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszédfejlődése elmarad a megfelelő beszédszinttől.

A terápia célja:

A nyelvi közlés többszintű összetevőjének (szókincs, helyes ejtés, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli szövegalkotás) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a beszédre irányuló figyelem fejlesztése
- a mozgások speciális fejlesztése
- az aktív és a passzív szókinccs bővítése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése
- a prognosztizálható olvasás-/írásvizsgák megelőzése

Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiaja komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia feladata:

- a test és a beszédszervek laza izomműködésének kialakítása
- helyes légzéstechnika kialakítása
- cselekvéshez kötött beszédindítás
- relaxációs gyakorlatok
- mozgás- és ritmus koordináció fejlesztése
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése

Hadarás

A beszéd súlyos zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, a pontatlan hangképzés, a monotonia és a szegényes szókinccs jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető érdeklődés.

A logopédiai terápia feladata:

- a figyelem fejlesztése
- beszédterápia, helyes légzéstechnika kialakítása
- mozgás- és ritmuskorrektúra és -fejlesztés

Diszfónia

A zöngéképzés, az ún. primer hang területén megjelenő hangképzési zavar. A diszfóniások beszédéből hiányzik, vagy torzult formában van jelen a zöngé.

A logopédiai terápia feladata:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása

Orrhangzós beszéd

Legsúlyosabb esetei az ajak- és szájpadhasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadhasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás. A beszédfejlődés, majd a mondatok megjelenése is késhet, azok hiányosak, diszgrammatikusak lehetnek.

A logopédiai terápia feladata a nyelv minden szintjére kiterjedő beszéd-, illetve nyelvi fejlesztés.

23.2 A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

23.2.1 A fejlesztés alapelvei

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítését iskolánkban gyógypedagógiai tanár végzi, szoros kapcsolatban a szülővel. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiai terv alapján történik.

A kialakulatlan rész képesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- b) a kudarcűrő-képesség növelése
- c) az önállóságra nevelés

23.2.2 A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késés, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókinccs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a testséma biztonságának kialakítása
- b) a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- c) a vizuomotoros koordináció gyakorlása
- d) a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel
- f) az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más isko-

lai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegen nyelv-tanulás) jó színvonala mellett. Háttérben általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkulációs tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- b) a testséma kialakítása
- c) a téri relációk biztonsága
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- e) a szerialitás erősítése
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- g) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

Kiemelt szerepet kap az *Énkép és önismeret*, a *Kommunikációs kultúra*, a *Testi és lelki egészség*, a *Felkészülés a felnőtt lét szerepére*.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az *Ember és társadalom*, a *Művészetek* és ezen belül a *Dráma és tánc* fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a *Magyar nyelv és irodalom* műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az *élő idegen nyelv* tanításánál a nyelvtanítás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.

A *Művészetek* műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A *Testnevelés és sport* műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyújszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt.

A *Matematika* területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

23.3 Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár/terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

Helyi tantervek

Az iskola általános iskolai, nyolc évfolyamos gimnáziumi, valamint alapfokú művészetoktatási helyi tantervei a jelen Pedagógiai Program mellékletét képezik. Az új helyi tantervek 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre. A többi évfolyamon a 2007-ben elfogadott helyi tantervek szerint folyik a nevelő-oktató munka. Az alapfokú művészetoktatásban 2011-ben került bevezetésre felmenő rendszerben az új tanterv. Akik korábban kezdték meg tanulmányaikat, azok a régi szerint tanulnak.

A 7/2014. (I. 17.) Korm. rendeletének a Kerettantervre és így az egyes tantervekre vonatkozó módosításait a helyi tanterv egyes számú melléklete tartalmazza.

Piliscsaba 2016. május 24.

dr. Ujházy András
igazgató

Záradék

A Diákönkormányzat és a Szülői Munkaközösség a Pedagógiai Programot a 2016. május 24-én kelt jegyzőkönyveikkel véleményezték.

Az iskola tantestülete a 2016. május 24-én megtartott értekezletén a Pedagógiai Programot 63 szavazattal egyhangúlag elfogadta.

Piliscsaba 2016. május 24.

dr. Ujházy András
igazgató

A Pedagógiai program jóváhagyása

A Páduai Szent Antal Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programját a Székesfehérvári Egyházmegye, mint fenntartó nevében jóváhagyom.

Székesfehérvár, 2016. május

Spányi Antal
megyéspüspök